

Årsredovisning

Folksam Fondförsäkrings-
aktiebolag (publ)

2017

Finansiella rapporter

Förvaltningsberättelse	3
Resultaträkning	10
Rapport över totalresultat	11
Resultatanalys	11
Balansräkning	12
Rapport över förändringar i eget kapital	14
Kassaflödesanalys	15

Noter

Not 1	Redovisningsprinciper	16
Not 2	Väsentliga uppskattningar och bedömningar	25
Not 3	Upplysningar om risker	26
Not 4	Premieinkomst	38
Not 5	Övriga tekniska intäkter	38
Not 6	Utbetalda försäkringsersättningar	38
Not 7	Driftkostnader	39
Not 8	Kapitalavkastning, intäkter	39
Not 9	Orealiserade vinster på placeringstillgångar	40
Not 10	Kapitalavkastning, kostnader	40
Not 11	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	40
Not 12	Nettoresultat per kategori av finansiella instrument	41
Not 13	Skatter	42
Not 14	Immateriella tillgångar	42
Not 15	Aktier och andra andelar	43
Not 16	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	43
Not 17	Fondförsäkringstillgångar	43
Not 18	Övriga fordringar	43
Not 19	Finansiella tillgångar och skulder	44
Not 20	Förutbetalda anskaffningskostnader	46
Not 21	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	46
Not 22	Aktiekapital	46
Not 23	Disposition av företagets vinst eller förlust	46
Not 24	Fondförsäkringsåtaganden	46
Not 25	Oreglerade skador	47
Not 26	Pensioner och liknande förpliktelser	47
Not 27	Uppskjuten skatteskuld	48
Not 28	Andra avsättningar	48
Not 29	Övriga skulder	48
Not 30	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	48
Not 31	Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	49
Not 32	Ställda säkerheter	51
Not 33	Eventualförpliktelser	51
Not 34	Upplysningar om närstående	52
Not 35	Medelantal anställda samt löner och ersättningar	54
Not 36	Tvister	58
Not 37	Väsentliga händelser efter balansdagen	58

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören (vd) för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-8607 avger härmed årsredovisning för 2017, företagets 22:a verksamhetsår. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållanden och koncernstruktur

Folksam Fondförsäkring är ett helägt dotterföretag till Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), organisationsnummer 502006-1585. I not 34 "Upplysningar om närstående", ges en detaljerad beskrivning av Folksam och de relationer som finns mellan de ingående företagen.

Verksamhet

Folksam Fondförsäkring bedriver fondförsäkringsrörelse med anknytning till värdepappersfonder. Fondförsäkring innebär att kunden bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja vilka fonder kapitalet ska placeras i. För den verksamhet i företaget som avser fondförsäkring för kollektivavtalade tjänstepensioner inom tjänstemannaområdet används bifirman Folksam Tjänstemannapension. Fondförsäkringsprodukterna distribueras i huvudsak genom så kallad personlig försäljning via Folksams egna försäkringssäljare samt via försäkringsförmedlare.

Väsentliga händelser under året

Företaget har under året bytt vd där Stefan Holm ersattes av Thomas Theiler. Bytet trädde i kraft den första september 2017.

Företaget har under året genomfört en översyn av sina förmedlarsamarbeten för att säkra kvaliteten och regelverksefterlevnaden i de affärsrelationer företaget har.

Företaget har under året även startat upp ett projekt för att undersöka möjligheter och konsekvenser av att eventuellt införliva företaget i moderföretaget Folksam Liv.

Under året har projektet Konsoliderad fondhandel fortlöpt, men kommer att försenas till följd av intern prioritering. Projektet avses slutföras under andra halvåret 2018. Projektet syftar till att minska antalet fondkonton och antalet betalningar vilket är en förutsättning för att kunna flytta avtal (migrera) från äldre system till det nya försäkringssystemet INCA. Projektet kommer att effektivisera företagets betalningsrutiner och administration.

Under året har utvecklingen på världens aktiemarknader varit positiv vilket är bra för företaget då intjäningen påverkas av storleken på förvaltad kapital.

Ekonomisk översikt

Resultatet för 2017 uppgick till 54 (95) miljoner kronor. Det lägre resultatet jämfört med förgående år beror i huvudsak på kostnader relaterade till reservering för eventuella framtida kostnader i samband med produkten seniorkapital. (Seniorkapitalaffären avser den affär som Folksam Fondförsäkring hade tillsammans med SBAB där kund tecknade ett lån med bostaden som säkerhet vilken sedan placerades i en fondförsäkring). Företagets premieinbetalningar minskade under verksamhetsåret och uppgick till 3 908 (4 226) miljoner kronor. Minskningen berodde på att tjänstepensionssatsningen under året ännu inte fått den effekt på försäljningen som förväntats.

Driftkostnaderna i försäkringsrörelsen uppgick till 560 (463) miljoner kronor. De högre driftkostnaderna förklaras av kostnader relaterade till bytet av vd, reservering för eventuella kostnader relaterade till produkten seniorkapital och kostnader för avbrutna förmedlarsamarbeten. Även nettot från aktivering och avskrivning gällande förutbetalda anskaffningskostnader påverkar resultatet negativt jämfört med föregående år vilket beror på att nyförsäljningen minskat under året.

Förvaltningskostnadsprocenten uppgick till 1,3 (1,2) procent. Ökningen beror på en högre driftskostnad, vilket motverkas något till följd av högre förvaltad kapital.

Fondförmögenheten för kundernas räkning uppgick till 42 574 (39 961) miljoner kronor och har utvecklats positivt under året till följd av inbetalningar från sparare samt avkastning på fondförsäkringstagarnas tillgångar.

Under året har företaget mottagit koncernbidrag från moderföretaget Folksam Liv motsvarande 55 miljoner kronor. Folksam Fondförsäkring har ej aktiverade underskott från tidigare år, vilket innebär att koncernbidraget inte utlöser någon skattebelastning. I samband med koncernbidraget föreslås även att utdelning motsvarande storleken på koncernbidraget lämnas till Folksam Liv under 2018. Beslut fattas på bolagsstämman.

Hållbarhet

Folksam Fondförsäkrings hållbarhetsarbete är en del av Folksam Liv-koncernens hållbarhetsarbete. För närmare upplysningar om det arbetet hänvisas därför till Folksam Livs årsredovisning för 2017 enligt ÅRFL 6 Kap. Folksam Liv har organisationsnummer 502006-1585 och moderföretaget har sitt säte i Stockholm. För en mer heltäckande beskrivning av arbetet med hållbarhet och aktiviteter under 2017, läs gärna mer i Folksam Års- och hållbarhetsberättelse 2017 och GRI-redovisning 2017 (<http://ir.folksam.se>).

Medarbetare

Inom Folksam tillämpas tillikaanställning vilket innebär att medarbetarna är anställda i flera företag inom gruppen. Folksam har cirka 3 900 medarbetare på flera orter i Sverige. Folksam har en gemensam HR-funktion som ger stöd i HR-processerna för samtliga företag inom Folksam. Folksam vill vara en attraktiv arbetsplats med kända och konkurrenskraftiga erbjudanden till nuvarande och framtida medarbetare. Rekryteringstakten är fortsatt hög och under 2017 externrekryterades 540 (456) personer. Årets medarbetarundersökning visade generellt goda resultat. Totalindex slutade på 74 (72) procent positiva svar i genomsnitt och 81 (82) procent svarade att de gärna eller mycket gärna vill arbeta kvar i Folksam framöver.

Folksam ska ha miljöer med processer, informationsstöd och teknik som stödjer effektivitet samt legala krav och som dessutom främjar god hälsa och motivation. Under 2017 har åtgärder genomförts för att sänka sjuktalen, bland annat genom en särskild satsning på rehabilitering av långtidssjuka. En effekt av detta är att sjuktalen i urvalsgruppen har sjunkit. Vi ser även att Folksam totala sjuktal har minskat något under året (rullande 12 månader) till 5,4 procent från 5,6 procent föregående år.

Kompetensutveckling

Under 2018 träder en ny lag om försäkringsdistribution (IDD) i kraft. Den ställer bland annat krav på kunskap, kompetens och godandel hos försäkringsdistributörer. Folksam välkomnar den här typen av regleringar som hjälper till att stärka konsumentskyddet. Folksam arbetar löpande med kompetensutveckling för att säkerställa regulatoriska kunskaps- och kompetenskrav, samt stärker nu organisation och rutiner ytterligare för att möta skärpta regelverkskrav. Under hösten 2017 lanserades även kompetensutvecklingsinsatser för de som arbetar i Folksam Erbjudande- och produktutvecklingsprocesser.

Under 2018 ersätts personuppgiftslagen (PUL) av en ny dataskyddsförordning (GDPR). Alla medarbetare i Folksam har under 2017 genomfört lärande i informationssäkerhet i syfte att öka medvetenheten om de hot som finns, samt skydda Folksam och kundernas information.

För att ha försäkrings- och pensionssparandebansens mest nöjda kunder behöver Folksam chefer och ledare som genom ett strategiskt och coachande förhållningssätt tar ansvar för kompetensförsörjning och rätt prestation. En satsning görs för att höja kompetensen inom liv- och pensionsförsäkring i Folksam och ett kompetensutvecklingserbjudande för alla inom livaffären togs fram under hösten 2017 och genomförandet planeras till våren 2018.

Löner, ersättningar och övriga villkor

Folksam är genom medlemskapet i Arbetsgivarförbundet KFO bundet av kollektivavtal om löner och allmänna anställningsvillkor. Enligt Folksams lönepolitik ska lönerna vara individuella och differentierade, motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med kundernas förväntningar. Folksam har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande, varför huvuddelen av ersättningarna utgörs av fast grundlön. Vad gäller jämställda löner inom Folksam låg skillnaden i medellön mellan kvinnliga och manliga medarbetare på 8 procent för 2017. Vid en nedbrytning på likvärdiga arbeten låg löneskillnaden på 1 procent.

Folksam har ett belöningsprogram för medarbetarna som syftar till att synliggöra och sätta fokus på Folksams affärsstrategier och övergripande mål. Belöningsprogrammet omfattar samtliga medarbetare inom Folksams svenska verksamhet utom koncernledningen, vd och vice vd i dotterföretagen samt chefen för internrevision Folksam Sak respektive Folksam Liv.

Medelantal anställda samt löner och ersättningar, med särskild specifikation på ersättningar till ledande befattningshavare, redovisas i not 35.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå dess mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande av risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Av den anledningen är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv. En beskrivning av Folksam Fondförsäkrings samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i not 3.

Bolagsstyrning

God bolagsstyrning handlar om att säkerställa att företag sköts på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. En övergripande målsättning med företagets bolagsstyrning, förutom att den ska överensstämma med övergripande vision, mål om nöjda kunder och etiska principer, är att säkerställa en god avkastning för ägarna.

Bolagsstyrningen av Folksam Fondförsäkring följer de regelverk som gäller inom moderföretaget och utgår från svensk lagstiftning, och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd. Folksam tillämpar också Svensk kod för bolagsstyrning. Utöver de externa styrande regelverken finns interna regelverk, klassificerade som övergripande, som fastställts av stämma, styrelse eller vd. Instruktioner och regelverk som har fastställts i moderföretagets styrelse och som har bäring på Folksam Fondförsäkring tas därefter, efter anpassning till företagets verksamhet, i Folksam Fondförsäkrings styrelse. Vissa av regelverken fastställs årligen, oavsett om de förändras eller inte.

Varje kvartal redovisas för styrelsen den ekonomiska ställningen i form av de kvartalsbokslut som upprättas.

Framtida utveckling

Verksamheten

Folksam Fondförsäkring har de senaste åren haft en stark tillväxt. Ett företag som växer kräver mer och bättre kontroll på likviditet och administration. Arbete med att utveckla rutiner, processer och rapportering har fortlöpt och kommer även fortsätta 2018. Företaget driver ett flertal olika projekt för att anpassa verksamheten till framtida administrativa krav, däribland ett långsiktigt projekt för att effektivisera processer och modernisera försäkringssystemen genom att hantera all fondförsäkring i samma IT-system. En viktig del i detta är projekten Konsoliderad fondhandel, fondhandelsplattform och migrering av bestånd till INCA systemet.

Företaget arbetar även med att analysera hur affärsmodellerna kommer att påverkas av bedömd framtida prispress på marknaden och eventuella förändringar i ersättningsmodellerna till följd av nya regelverk.

Under 2018 kommer Folksam Fondförsäkring att fortsätta fokusera på satsningen mot individuell tjänstepension, vilket är ett strategiskt viktigt område för företaget.

Under 2017 beslutade Folksam att se över och särskilt utvärdera verksamheten inom dotterföretaget Folksam Fondförsäkring AB med avsikt att undersöka möjligheten att införliva verksamheten i Folksam Liv. Utvärderingen genomförs som ett steg i Folksams fortsatta engagemang för att effektivisera och konsolidera verksamheten. Arbetet med översynen och utvärderingen av verksamheten påbörjades under hösten 2017 med målsättning att under första kvartalet 2018 besluta i frågan om hur införlivningsfrågan ska hanteras.

Kommande regelverksförändringar

Inom regelverksområdet pågår ett antal större förändringar vilka väsentligt kommer att prägla Folksam Fondförsäkrings verksamhet. Kommande regelverksförändringar kan komma att påverka företagets risker och riskhantering. Folksam Fondförsäkring bevakar löpande utvecklingen och analyserar eventuella konsekvenser av förändrade regelverk.

Den första augusti 2017 trädde den nya lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen) med tillhörande föreskrifter från Finansinspektionen (FFFS 2017:11) i kraft. Lagen syftar till att förhindra att företag utnyttjas för penningtvätt och terrorismfinansiering. Reglerna innebär påtagliga förändringar för livförsäkringsföretag. Ändringarna innebär att åtgärder måste vidtas på områden som är förknippade med en relativt låg risk för penningtvätt, till exempel tjänstepensioner. Till övriga förändringar hör bland annat skärpta krav på intern kontroll, visselblåsningssystem, funktioner för regelefterlevnad, förändrade regler om kundkännedom avseende förmånstagare och verklig huvudman samt höjda sanktionsavgifter och individuellt ansvar för styrelse och ledning.

IASB har i maj 2017 publicerat standarden IFRS 17 Insurance contracts som ska tillämpas från första januari 2021. Standarden är ännu inte antagen i EU. IFRS 17 innebär stora förändringar i värdering, en förändrad presentation av resultaträkningens poster och en ny intäktsredovisning. I vilken utsträckning standarden blir tillämplig på onoterade försäkringsföretag i Sverige är oklart och Finansinspektionen utreder för närvarande hur implementationen ska ske i Sverige. Inom Folksam har ett projekt påbörjats för att analysera effekterna av standarden. IFRS 9 Finansiella instrument omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument. Standarden träder i kraft första januari 2018 men Folksam kommer att använda möjligheten att samordna tillämpningen av IFRS 9 och IFRS 17, vilket möjliggörs av det tillägg till IFRS 4 som IASB har gett ut. Under 2017 har Folksam analyserat effekterna av IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder, som börjar gälla första januari 2018. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som har avtal med kunder. Företagets bedömning är att IFRS 15 inte medför några väsentliga förändringar på resultat och eget kapital, och föranleder ingen förändring av öppningsbalansen. Införandet av IFRS 15 kan medföra vissa förändringar av presentationen i resultaträkningen samt utökade upplysningar. Den nya standarden IFRS 16 Leases ska tillämpas från och med första januari 2019. Standarden innebär förändringar framför allt för leasingtagare, vilket innebär att leasingtagare redovisar i princip alla leasingavtal med en nyttjanderätt som en tillgång och en leasingkund i balansräkningen. Redovisningen för leasinggivaren är i all väsentligt oförändrad. Det återstår att utreda hur Folksams finansiella rapportering kommer att påverkas. För mer information hänvisas till not 1 Redovisningsprinciper.

Gällande försäkringsdistributionsdirektivet (IDD) har regeringen kommit med sitt förslag kring hur IDD ska implementeras i Sverige. Regelverket innehåller bland annat regler om ersättningsmodeller, skärpta krav på utbildning, transparens och information till kund. IDD börjar gälla den första juli 2018. Folksam har sedan ett tag tillbaka arbetat med direktivet för att anpassa verksamheten till det nya regelverket. Det finns fortfarande en del oklarheter i regelverket och det återstår för Finansinspektionen att skriva föreskrifter med mer detaljerade regler. Regelverket för paketerade och försäkringsbaserade investeringsprodukter för icke-professionella investerare (Priip-produkter) trädde i kraft redan den första januari 2018.

Ett annat regelverk som börjar tillämpas från och med maj 2018 är den nya dataskyddsförordningen, General Data Protection Regulation (GDPR) som ersätter Personuppgiftslagen (PUL). Den innebär en skärpning av hur organisationer inom EU får behandla personuppgifter. GDPR syftar till att stärka och skapa ett mer enhetligt dataskydd för personer inom EU. Folksam Fondförsäkring arbetar intensivt med att anpassa verksamheten till det nya regelverket.

Det pågår även ett arbete med att förbereda verksamheten för kommande tjänstepensionsreglering som träder i kraft första januari 2019. Folksam Fondförsäkring har startat upp ett program med syfte att följa och analysera utifrån Folksam Fondförsäkrings intressen. Regeringen kom med ett inriktningsbeslut i oktober 2016 och ny tjänstepensionsreglering var ursprungligen tänkt att remitteras under hösten 2017 men har flyttats fram till april 2018. Den nya lagen kommer att utgöra ett alternativt regelverk till Solvens II för drivande av tjänstepensionsverksamhet.

Femårsöversikt

Resultat	2017	2016	2015	2014	2013
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	20 456	13 814	17 873	12 099	11 414
Kapitalavkastning netto i försäkringsrörelsen	38	53	72	76	67
Försäkringsersättningar, netto	-25 530	-22 576	-22 223	-19 859	-15 797
Driftskostnader i försäkringsrörelsen	-560 207	-462 583	-548 889	-404 131	-338 339
Resultat på egna tillgångar	-6 321	-12 431	-5 029	835	-5 040
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	44 881	109 792	12 702	51 630	34 208
 Årets resultat	 53 849	 95 031	 3 117	 49 561	 28 701
 Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar till verkligt värde	42 574 343	39 960 747	37 526 861	33 780 922	26 974 731
Försäkringstekniska avsättningar	42 592 657	39 980 315	37 531 200	33 780 087	26 985 170
 Konsolideringskapital					
Eget kapital	1 906 317	1 809 568	1 714 537	1 061 420	811 859
Uppskjuten skatteskuld	402	195	352	-4 297	-5 190
Totalt konsolideringskapital	1 906 719	1 809 763	1 714 889	1 057 123	806 669
 Nyckeltal					
Förvaltningskostnadsprocent	1,3	1,2	1,5	1,3	1,4
 Resultat av kapitalförvaltningen					
Totalavkastning, procent	7,9	6,6	3,9	12,4	13,3
 Solvensrelaterade nyckeltal¹⁾					
Kapitalbas ²⁾	-	-	1 682 737	1 023 320	767 459
Erforderlig solvensmarginal ²⁾	-	-	119 299	97 116	87 466
Solvenskvot ²⁾	-	-	14,11	10,54	8,77
Kapitalbas	1 760 725	1 925 423	-	-	-
varav primärkapital	1 760 725	1 925 423	-	-	-
varav tilläggskapital	-	-	-	-	-
Minimikapitalkrav	377 756	325 358	-	-	-
Solvenskapitalkrav	1 511 024	1 301 433	-	-	-

1) Från och med januari 2016 ska solvensrelaterade uppgifter lämnas.
I enlighet med FFFS2015:12 har ingen omräkning skett för tidigare perioder.

2) Kapitalbas, erforderlig solvensmarginal och solvenskvot beräknad enligt Solvens I.

Förslag till vinstdisposition

Balanserat resultat ¹	1 772 467 886,68
<u>Årets resultat</u>	<u>53 849 006,24</u>
Totalt, kronor	1 826 316 892,92

¹Not 23

Styrelsen och vd föreslår stämman att 1 826 316 892,92 kronor disponeras enligt följande:

Utdelning till moderbolaget Folksam Ömsesidig Livförsäkring	55 000 000,00
Att i ny räkning balansera	1 771 316 892,92

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 1 375 kronor per aktie vilket motsvarar en utdelning om totalt 55 000 000 kronor. Styrelsens uppfattning är att den föreslagna utdelningen ej hindrar bolaget från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt, ej heller att fullgöra erforderligainvesteringar. Den föreslagna utdelningen kan därmed försvaras med hänsyn till vad som anförs i ABL 17

Resultaträkning

Tkr		2017	2016
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)			
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)		24 804	19 316
Premier för avgiven återförsäkring		-4 348	-5 502
	Not 4	20 456	13 814
Intäkter från investeringsavtal		306 599	297 942
Kapitalavkastning, intäkter		38	53
Orealiserade vinster på placeringstillgångar			
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar		3 340 372	2 599 997
Övriga tekniska intäkter (efter avgiven återförsäkring)	Not 5	396 974	386 974
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar	Not 6		
Före avgiven återförsäkring		-28 782	-27 611
Återförsäkrares andel		2 699	4 158
Förändring i Avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		2 890	3 972
Återförsäkrares andel		-2 337	-3 096
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtagande		-3 340 372	-2 599 997
Driftskostnader	Not 7	-560 207	-462 583
Övriga tekniska kostnader (efter avgiven återförsäkring)		-791	-3 214
Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		-92 658	-100 617
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		44 881	109 792
Icke-teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		44 881	109 792
Kapitalavkastning, intäkter	Not 8	12 203	21 294
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	Not 9	319	322
Kapitalavkastning, kostnader	Not 10	-18 155	-33 014
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	Not 11	-688	-1 033
Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		92 658	100 617
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		131 218	197 978
Resultat före skatt		131 218	197 978
Skatt på årets resultat	Not 13	-77 369	-102 947
Årets resultat		53 849	95 031

Rapport över totalresultatet

Tkr	2017	2016
Årets resultat	53 849	95 031
Övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	53 849	95 031

Resultatanalys

Tkr	Tjänstepensionsförsäkring			Övrig livförsäkring	
	Totalt	Fond-försäkring	Premie-befrielse-försäkring	Fond-försäkring	Premie-befrielse-försäkring
Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelsen					
Premieinkomst (före avgiven återförsäkring)	24 804	14 087	2 034	8 184	499
Premier för avgiven återförsäkring	-4 348	-213	-1 739	-1 969	-427
Summa premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	20 456	13 874	295	6 215	72
Intäkter avseende investeringsavtal	306 600	51 219	-	255 381	-
Kapitalavkastning, intäkter	38	-	27	-	11
Värdeökning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	3 340 372	1 665 755	-	1 674 617	-
Övriga tekniska intäkter	396 974	84 767	-	312 207	-
Utbetalda försäkringsersättningar					
Före avgiven återförsäkring	-28 783	-24 927	-1 419	-1 571	-866
Återförsäkrarens andel	2 699	5	1 133	925	636
Förändring i Avsättning för oreglerade skador					
Före avgiven återförsäkring	2 890	-	1 957	162	771
Återförsäkrarens andel	-2 336	-	-1 676	-	-660
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, Fondförsäkringsåtaganden	-3 340 372	-1 670 195	-	-1 670 177	-
Driftskostnader	-560 207	-124 483	602	-436 394	68
Övriga tekniska kostnader	-791	-25	-	-766	-
Skattekostnadsavgifter	-92 658	-16 033	-	-76 625	-
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	44 881	-20 044	919	63 975	32
Avvecklingsresultat före avgiven återförsäkring	1 910	-	1 631	-	279
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)					
Fondförsäkringsåtaganden	42 592 657	18 843 044	-	23 749 613	-
Avsättning för oreglerade skador	51 611	14 494	5 679	28 964	2 474
Summa försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)	42 644 268	18 857 538	5 679	23 778 577	2 474
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	6 984	-	4 864	-	2 120

Balansräkning

Tillgångar

Tkr		2017-12-31	2016-12-31
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	Not 14	19 200	25 500
Placeringstillgångar			
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	Not 15	47 213	53 183
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	Not 16	140 123	74 679
Summa placeringstillgångar		187 336	127 862
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringstillgångar	Not 17	42 574 343	39 960 747
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	Not 25	6 984	9 320
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring		4 792	8 183
Fordringar avseende återförsäkring		367	
Övriga fordringar	Not 18	586 829	372 984
		591 988	381 167
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar		3	22
Kassa och bank		713 424	743 356
		713 427	743 378
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förutbetalda anskaffningskostnader	Not 20	611 562	722 126
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Not 21	45 290	37 800
		656 852	759 926
Summa tillgångar		44 750 130	42 007 900

Balansräkning

Eget kapital, avsättningar och skulder

Tkr		2017-12-31	2016-12-31
Eget kapital			
Aktiekapital	Not 22	40 000	40 000
Reservfond		40 000	40 000
Balanserad vinst		1 772 468	1 634 537
Årets resultat	Not 23	53 849	95 031
		1 906 317	1 809 568
Försäkringsteknisk avsättning (före avgiven återförsäkring)			
Oreglerade skador	Not 25	51 611	59 984
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)			
Fondförsäkringsåtaganden	Not 24	42 592 657	39 980 315
Andra avsättningar			
Pensioner och liknande förpliktelser	Not 26	1 818	4 218
Skatter	Not 27	402	196
Övriga avsättningar	Not 28	50 000	-
		52 220	4 414
Skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		734	10 303
Skulder avseende återförsäkring		-	1 302
Övriga skulder	Not 29	114 802	122 550
		115 536	134 155
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Not 30	31 789	19 464
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		44 750 130	42 007 900

Upplysning om ställda säkerheter och eventalförpliktelser, se not 32 och not 33.

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående balans 2016-01-01	40 000	40 000	1 631 420	3 117	1 714 537
Föregående års vinstdisposition	-	-	3 117	-3 117	-
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	95 031	95 031
Utgående balans 2016-12-31	40 000	40 000	1 634 537	95 031	1 809 568
 Ingående balans 2017-01-01	 40 000	 40 000	 1 634 537	 95 031	 1 809 568
Föregående års vinstdisposition	-	-	95 031	-95 031	-
Koncernbidrag	-	-	55 000	-	55 000
Skatteeffekt ovillkorat aktieägartillskott	-	-	-12 100	-	-12 100
Årets resultat, tillika årets totalresultat	-	-	-	53 849	53 849
Utgående balans 2017-12-31	40 000	40 000	1 772 468	53 849	1 906 317

Kassaflödesanalys

Tkr	2017	2016
Den löpande verksamheten		
Resultat före skatt ¹⁾	131 218	197 978
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet ²⁾	220 529	2 910
Betald skatt	-66 310	-178 147
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	285 437	22 741
Förändring av placeringstillgångar ³⁾	-135 538	134 368
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring, netto ⁴⁾	-1 613	16 248
Förändring av övriga rörelsefordringar	-238 910	-53 735
Förändring av övriga rörelseskulder	-14 308	-53 551
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-104 932	66 071
Investeringsverksamheten		
Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar ⁵⁾	75 000	-25 000
Kassaflöde från investeringsverksamheten	75 000	-25 000
Årets kassaflöde	-29 932	41 071
Likvida medel vid årets början	743 356	702 285
Kursdifferens i likvida medel	-	-
Likvida medel vid årets slut⁶⁾	713 424	743 356
Årets kassaflöde	-29 932	41 071
¹⁾Betalda och erhållna räntor och utdelningar		
Under perioden betald ränta	-6 083	-6 635
Under perioden erhållen ränta	293	48
Under perioden erhållen utdelning	14	56
Summa betalda och erhållna räntor och utdelningar	-5 776	-6 531
²⁾Poster som inte ingår i kassaflödet		
Avskrivningar	6 300	6 300
Realiserad vinst (-)/förlust (+)	694	5 293
Orealiserad vinst (-)/förlust (+)	370	732
Erhållet koncernbidrag	55 000	-
Förändring avsättningar	158 165	-9 415
Summa poster som inte ingår i kassaflödet	220 529	2 910
³⁾Förändring av placeringstillgångar		
Netto förändring i placeringstillgångar	-135 538	134 368
Summa förändring av placeringstillgångar	-135 538	134 368
⁴⁾Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto		
Förändring i placeringstillgångar, fondförsäkring	-2 613 596	-2 433 886
Förändring av försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	2 611 983	2 450 134
Summa förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar fondförsäkring, netto	-1 613	16 248
⁵⁾Nettoinvestering i övriga placeringstillgångar		
Investering i övriga placeringstillgångar	75 000	-
Försäljning av övriga placeringstillgångar	-	-25 000
Summa nettoinvestering i övriga placeringstillgångar	75 000	-25 000
⁶⁾Delkomponenter som ingår i likvida medel		
Kassa och banktillgodohavanden	713 424	743 356
Summa delkomponenter som ingår i likvida medel	713 424	743 356

Noter

Not 1. Redovisningsprinciper

Innehållsförteckning

- 1 Allmän information
- 2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna
 - 2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag
 - 2.2 Företsättningar vid upprättande av Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter
 - 2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna
 - 2.4 Ändrade redovisningsprinciper
 - 2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2018 eller senare
 - 2.6 Utländsk valuta
 - 2.7 Försäkringsavtal och investeringsavtal
- 3 Principer för poster i resultaträkningen
 - 3.1 Premieinkomst
 - 3.2 Intäkter från investeringsavtal
 - 3.3 Kapitalavkastning
 - 3.4 Utbetalda försäkringsersättningar
 - 3.5 Driftskostnader
 - 3.6 Skatter
- 4 Principer för poster i balansräkningen
 - 4.1 Immateriella tillgångar
 - 4.2 Finansiella tillgångar och skulder
 - 4.3 Förutbetalda anskaffningskostnader
 - 4.4 Försäkringstekniska avsättningar
 - 4.5 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk
 - 4.6 Andra avsättningar
 - 4.7 Eventualförpliktelse
 - 4.8 Koncernbidrag

1 Allmän information

Årsredovisningen avges per den 31 december 2017 och avser räkenskapsåret 2017 för Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring) med organisationsnummer 516401-8607 med säte i Stockholm. Folksam Fondförsäkring ägs till 100 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) med organisationsnummer 502006-1585 med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen i Folksam Fondförsäkring den 20 mars 2018. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställande på stämman den 17 april 2018.

2 Grunder för upprättande av de finansiella rapporterna

2.1 Överensstämmelse med normgivning och lag

Folksam Fondförsäkrings årsredovisning har upprättats i enlighet med Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2015:12) och dess ändringsföreskrifter samt Rådet för finansiell rapportering (RFR) rekommendation RFR 2, Redovisning för juridiska personer. Folksam Fondförsäkring tillämpar så

Årsredovisning 2017
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)
Organisationsnummer 516401-8607

kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS 2015:12. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

2.2 Förutsättningar vid upprättande av Folksam Fondförsäkrings finansiella rapporter

Folksam Fondförsäkrings funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental. Till följd av detta kan avrundningsdifferenser förekomma. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna om inte annat framgår nedan eller enligt femårsöversikten i förvaltningsberättelsen.

2.3 Uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Vid upprättande av de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS görs uppskattningar och bedömningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse på de finansiella rapporterna anges i not 2.

2.4 Ändrade redovisningsprinciper

2.4.1 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB för räkenskapsår 2017

Inga nya IFRS-standarder med tillämpning från den 1 januari 2017 har trätt i kraft. Företagsledningens bedömning är att ändringar i befintliga IFRS-standarder inte har haft någon väsentlig inverkan på Folksam Fondförsäkrings finansiella rapportering.

2.4.2 Övriga ändringar för räkenskapsår 2017

Från och med räkenskapsår som börjar den 1 januari 2017 eller senare har det kommit krav på obligatorisk hållbarhetsrapportering för större företag. Kravet gäller samtliga juridiska personer. För koncernen finns möjlighet att upprätta en hållbarhetsrapport för gruppen som helhet.

2.5 Nya och ändrade redovisningsstandarder från IASB samt andra regelverk för räkenskapsår 2018 eller senare

Nedanstående nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft för räkenskapsår som börjar efter den 1 januari 2018 eller senare och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs förväntade effekter som tillämpningen förväntas få på finansiella rapporteringen.

2.5.1 Tillägg till IFRS 4 Försäkringskontrakt

Folksam Fondförsäkring kommer att använda möjligheten till samordning med IFRS 17 Insurance contracts och därmed senare tillämpning av IFRS 9, genom att använda *temporary exemption from IFRS 9*. Temporary exemption får tillämpas av företag som i huvudsak bedriver försäkringsverksamhet. Det innebär att årsredovisningar för 2018 till 2020 ska företaget redogöra för att det har kvalificerat sig för undantag, lämna information som möjliggör jämförelse med företag som tillämpar IFRS 9, upplysningar om lån till upplupet och verkligt värde samt andra finansiella tillgångar och kreditriskexponeringar och koncentrationsrisk för kreditrisk för lån. Regelverket avseende tillägg innebär ingen resultatpåverkan.

2.5.2 IFRS 17 Insurance contracts

IASB har den 18 maj 2017 publicerat en ny standard som behandlar försäkringsavtal. IFRS 17 ska tillämpas vid redovisning av försäkringsavtal, återförsäkringsavtal och redovisning av investeringsavtal med återbäring. Syftet med standarden är att öka transparensen och jämförbarheten i redovisningen av försäkringskontrakt. Detta innebär att försäkringskontrakt globalt kommer att redovisas på samma sätt. IFRS 17 kommer att ersätta IFRS 4, som var en interimstandard med fokus på upplysningar. Värderingsmässigt utgick IFRS 4 från lokala regler för värdering av de försäkringstekniska avsättningarna. IFRS 17 träder i kraft 1 januari 2021 men är ännu inte antagen av EU.

Definitionen av försäkringsavtal är i allt väsentligt densamma. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. IASB har tydligare angivit i den nya standarden när ett avtal bör separeras i en försäkringsdel och en investeringsdel, som ska följa IAS 39. IFRS 17 innebär förändringar vad gäller värdering, en förändrad presentation av resultaträkningens poster och en ny intäktsredovisning. Det är oklart vilka delar av standarden som ska tillämpas för onoterade försäkringsföretag i Sverige. Finansinspektionen utreder hur implementeringen av IFRS 17 ska ske både i juridisk person och i koncernredovisningen i Sverige. Inom Folksam Fondförsäkring har ett projekt påbörjats för att analysera på djupet vad den nya standarden kan innebära samt förbereda kommande dialog med Finansinspektionen. Företagsledningens bedömning är att implementationen av IFRS 17 kommer att ha en hög påverkan på Folksam Fondförsäkring finansiella rapportering.

2.5.3 IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden omfattar nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument, en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning. IFRS 9 träder ikraft den 1 januari 2018 och tidigare tillämpning är tillåten. Standarden är godkänd av EU.

De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts av tre kategorier; där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, verkligt värde via övrigt totalresultat eller verkligt värde via resultatet. Indelningen i de tre kategorierna görs utifrån företagets affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Redovisning till verkligt värde via resultaträkningen är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar en miss-match i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar som inte innehas för handel i övrigt totalresultat.

Vad gäller de delar som berör finansiella skulder överensstämmer merparten med de tidigare reglerna i IAS 39 förutom vad avser finansiella skulder som frivilligt värderas till verkligt värde via resultaträkningen. För dessa skulder ska värdeförändringen delas upp på förändringar som är hänförliga till egen kreditvärdighet respektive på förändringar i referensränta.

Den nya nedskrivningsmodellen kommer kräva en redovisning av ett års förväntad förlust redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningsbeloppet motsvara de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden. Den nya standarden innebär att eget kapital och solvenskvot kan komma att påverkas med hänsyn till nedskrivningsregler, osäkerhet föreligger hur stor denna påverkan förväntas bli. De förändringar som kan komma att ske avseende klassificering och värdering, med undantag för nedskrivningar, förväntas inte innebära någon betydande påverkan.

2.5.4 IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder

Standarden ersätter IAS 18 samt övriga standarder avseende intäktsredovisning. IFRS 15 träder ikraft den 1 januari 2018 och standarden är godkänd av EU. Syftet med en ny intäktsstandard är att ha en enda principbaserad standard för samtliga branscher som har avtal med kunder. Standarden anvisar att intäktsredovisning ska ske enligt en femstegsmodell som i korthet innebär att ett företag ska redovisa intäkter i takt med att prestationsåtaganden i avtal fullgörs. Ett företag ska för varje kontrakt med kund identifiera prestationsåtagande för varje produkt eller tjänst och därefter sätta ett transaktionspris som fördelas till respektive prestationsåtagande. En intäkt ska därefter redovisas när respektive prestationsåtagande fullgörs. Tre alternativa sätt finns för övergången; full retroaktivitet, delvis retroaktivitet (inkluderar lätttnadsregler) och en "ackumulerad effekt-metod" där eget kapital justeras per den 1 januari 2018 för kontrakt som är pågående enligt det gamla regelverket (IAS 11/IAS 18). Standarden är inte tillämplig varken på försäkringsavtal eller finansiella instrument men är tillämplig för de

avtal eller delar av avtal som bedöms utgöra en tjänst. Företagets bedömning är att IFRS 15 inte medför några väsentliga förändringar på resultat och eget kapital, och föranleder ingen förändring av öppningsbalansen. Införandet av IFRS 15 kan medföra vissa förändringar av presentationen i resultaträkningen samt utökade upplysningar.

2.5.5 Övriga ändringar

Företagsledningens bedömning är att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på Folksam Fondförsäkrings finansiella rapportering den period de tillämpas för första gången.

2.5.6 Ändringar i FFFS 2015:12

Ändringsföreskriften FFFS 2017:17 trädde i kraft den 1 oktober 2017 och ska tillämpas på årsbokslut, årsredovisning, koncernredovisning samt delårsrapport som upprättas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2018 eller senare. Ändringarna innebär att hänvisningarna i föreskriften har anpassats med anledning av de nya internationella redovisningsstandarderna IFRS 9 och IFRS 15.

2.6 Utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Vid värdering av tillgångar och skulder i utländsk valuta används balansdagens stängningskurser. Valutakursförändringar redovisas i resultaträkningen netto på raden Kapitalavkastning, intäkter respektive Kapitalavkastning, kostnader. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till historiska anskaffningsvärden omräknas till valutakurs vid transaktionstillfället. Icke-monetära tillgångar och skulder som redovisas till verkliga värden omräknas till den funktionella valutan till den kurs som råder vid tidpunkten för värdering till verkligt värde.

2.7 Försäkringsavtal och investeringsavtal

2.7.1 Försäkringsavtal

Folksam Fondförsäkring har genomfört en klassificering av alla avtal utifrån den försäkringsrisk de innehåller och därmed den ekonomiska påverkan som en försäkringshändelse har för företaget. För att räknas som ett försäkringsavtal ska den ekonomiska påverkan vara betydande. Är ekonomisk påverkan försumbar räknas avtalet som ett finansiellt instrument, så kallade investeringsavtal. Avtal som består av delar som kan värderas och redovisas separat delas upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Enligt IFRS 4 tillåts fondförsäkringsavtal att redovisas genom en uppdelning på försäkringsriskdel och finansiell del om avtalet i grunden är ett försäkringsavtal. De senare ska redovisas som finansiella avtal enligt IAS 39, Finansiella instrument, redovisning och värdering och IAS 18, Intäkter. Det innebär att för de avtal som delats upp på en försäkringsdel och en finansiell del redovisas inbetalningar och utbetalningar från försäkringstagare som insättningar under fondförsäkringstillgångar respektive minskning av fondförsäkringsåtaganden i balansräkningen och därmed inkluderas inte i premieintäkter respektive försäkringsersättningar i resultaträkningen. Premiebefrielseförsäkring och avgiven återförsäkring klassificeras som försäkringsavtal, eftersom de innehåller betydande försäkringsrisk.

2.7.2 Investeringsavtal

För fondförsäkring delas varje avtal upp i en försäkringsdel och en finansiell del. Uppdelning inom försäkringsavtalet ger en tydlig redovisning som visar hur stor del av inbetalningarna som går till verksamhet med risk respektive till sparandeverksamhet. Avtal med negativ risksumma delas upp och frigjord risksumma redovisas som premie för att kunna ge arvsvinst. För avtal med positiv risksumma gäller på motsvarande sätt att riskpremie erläggs för att risksumma ska kunna tillskjutas vid dödsfall. Anledningen till denna uppdelning är att det ger ökad transparens och att alla fondförsäkringar behandlas på samma sätt oavsett om de innehåller betydande eller försumbar försäkringsrisk.

3 Principer för poster i resultaträkningen

3.1 Premieinkomst

För dödsfalls- och sjukfallsrisker tas premier ut genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital en gång per månad. För långlevnadsrisker tas premier ut genom att hela eller delar av fondvärdet/försäkringskapitalet tillfaller företaget vid försäkrads dödsfall.

3.2 Intäkter från investeringsavtal

De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänster till innehavarna av avtalen. Tjänsterna tillhandahålls jämt fördelade under avtalens löptid. Avgifter som debiteras kunderna vid specifika tillfällen, exempelvis fondbyte, flytt till annan försäkringsgivare eller återköp, intäktsförs i samband med händelsen. Belastning för avkastningsskatt görs genom inlösen av fondvärde/försäkringskapital och redovisas som en övrig teknisk intäkt.

3.3 Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen består av posterna Kapitalavkastning, intäkter, Kapitalavkastning, kostnader, Orealiserade vinster på placeringstillgångar samt Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Kapitalavkastning på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisken samt avkastningen på placeringstillgångar i livförsäkringsrörelsen redovisas i det tekniska resultatet. Såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar på fondförsäkringstillgångar redovisas under värdeökning alternativt värdeminskning på fondförsäkringstillgångar. Kapitalavkastning på övriga placeringstillgångar redovisas i den icke-tekniska redovisningen.

3.3.1 Kapitalavkastning, intäkter

Kapitalavkastning, intäkter består av utdelning på aktier och andelar, ränteutgifter, valutakursvinster (netto), återförda nedskrivningar och realisationsvinster (netto). Den del av intäkterna som avser premiebefrielse redovisas i det tekniska resultatet, övriga intäkter redovisas i det icke-tekniska resultatet.

3.3.2 Kapitalavkastning, kostnader

Kapitalavkastning, kostnader består av räntekostnader, valutakursförluster (netto), av- och nedskrivningar samt realisationsförluster (netto).

3.3.3 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserat resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Orealiserade vinster och förluster redovisas netto per tillgångsslag.

3.3.4 Realiserade och orealiserade värdeförändringar

För placeringstillgångar värderade till anskaffningsvärde utgör realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och bokfört värde. För placeringstillgångar som värderas till verkligt värde är realisationsvinsten den positiva skillnaden mellan försäljningspris och anskaffningsvärde. För räntebärande värdepapper är anskaffningsvärdet det upplupna anskaffningsvärdet och för övriga placeringstillgångar det historiska anskaffningsvärdet. Vid försäljning av placeringstillgångar redovisas tidigare orealiserade värdeförändringar som justeringspost under posterna Orealiserade vinster på placeringstillgångar respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Årets värdeförändringar, såväl realiserade som orealiserade redovisas över resultaträkningen i den period de uppstår.

3.4 Utbetalda försäkringsersättningar

För premiebefrielse vid sjukdom betalas försäkringsersättning ut genom att Folksam Fondförsäkring i försäkringstagarens ställe gör inbetalningar till det avtal som premiebefrielsebeloppet avses täcka. För dödsfallsförsäkring betalas försäkringsersättning ut genom att företaget vid behov skjuter till kapital till det värde som enligt avtalet ska gälla strax efter dödsfall. För livsfallsförsäkring har företaget månadsvis tillskjutit ett belopp som motsvarar den risk kunden har stått.

3.5 Driftskostnader

Med driftskostnader avses verksamhetsrelaterade kostnader, exempelvis kostnader för anställd eller inhyrd personal, lokaler, IT-kostnader, planenliga avskrivningar på materiella och immateriella tillgångar. Driftskostnaderna delas in i följande funktioner; anskaffning, administration och skadereglering. Anskaffnings- och administrationskostnader redovisas i posten Driftskostnader. Skaderegleringskostnader redovisas i posten Utbetalda försäkringsersättningar. Kostnaderna redovisas i resultaträkningen när de uppstår, med undantag för kostnader som företaget har haft för att anskaffa nya försäkringsavtal. Dessa aktiveras i balansräkningen som förutbetalda anskaffningskostnader.

3.6 Skatter

3.6.1 Inkomstskatt

Med inkomstskatter avses aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

3.6.1.1 Aktuell skatt

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

3.6.1.2 Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserad eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. I juridisk person redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld.

3.6.2 Avkastningsskatt

Livförsäkringsföretag betalar avkastningsskatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning belastas med avkastningsskatt som beräknas och betalas varje år. Avkastningsskatten redovisas som aktuell skattekostnad medan avgiftsuttaget redovisas under posten Övriga tekniska intäkter. Beräkning av underlag för avkastningsskatt, avseende pensionsförsäkring, utgår från ett kapitalunderlag, vilket utgörs av samtliga tillgångar vid ingången av beskattningsåret efter avdrag för finansiella skulder vid samma tidpunkt. Kapitalunderlag multipliceras med den genomsnittliga statslåneräntan under kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret, dock minst 0,5 procent. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 15 procent. För kapitalförsäkringar multipliceras kapitalunderlaget med statslåneräntan per den 30 november för kalenderåret närmast före ingången av beskattningsåret. Kapitalunderlaget för kapitalförsäkringar uppdateras med periodens premier. Skattesatsen som tillämpas på skatteunderlaget är 30 procent.

4 Principer för poster i balansräkningen

4.1 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara ickemonetära tillgångar utan fysisk form. De immateriella tillgångar som är upptagna i Folksam Fondförsäkring består av förvärvade immateriella tillgångar som bedömts medföra framtida ekonomiska fördelar. Tillgångarna redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerad avskrivning och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över den immateriella tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Nyttjandeperioderna omprövas årligen. Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. Den beräknade nyttjandeperioden uppgår till tio år. Värdet på tillgångarna ska vid varje bokslutstillfälle prövas för att se om det finns nedskrivningsbehov.

4.1.1 Nedskrivning av immateriella tillgångar

De redovisade värdena för tillgångarna prövas vid varje balansdag. Om indikation på nedskrivningsbehov finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

4.2 Finansiella tillgångar och skulder

Ett finansiellt instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan kundfordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, lånefordringar och räntebärande värdepapper, övriga finansiella placeringstillgångar samt derivat. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skuldinstrument, låneskulder samt derivat. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument, finansiella tillgångar klassificerade som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen samt finansiella skulder i fondförsäkringar.

4.2.1 Klassificering, värdering och redovisning

Finansiella instrument som inte är derivat redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader. Med anskaffningsvärde avses upplupet anskaffningsvärde, det vill säga det med hjälp av den effektiva anskaffningsräntan diskonterade nuvärdet av de framtida betalningarna. Det gäller för samtliga finansiella instrument förutom de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan. Derivatinstrument redovisas både initialt och löpande till verkligt värde. Värdeökningar respektive värdeminskningar samt i förekommande fall betald och upplupen ränta på derivat redovisas som nettoresultat av finansiella transaktioner.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång tas bort från rapport över finansiell ställning när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över den. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från rapport över finansiell ställning när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i rapport över finansiell ställning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

4.2.2 Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: finansiella tillgångar som innehas för handel och andra finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori (enligt den så kallade Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde. I undergruppen finansiella tillgångar som företaget initialt valt att placera i denna kategori ingår följande placeringstillgångar: aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk. Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga placeringstillgångar som är finansiella instrument till kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen därför att företaget löpande utvärderar kapitalförvaltningens verksamhet på basis av verkliga värden.

4.2.2.1 Lån och andra fordringar

Lån och andra fordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Till denna kategori hänförs lån med säkerhet i fast egendom, övriga lån, lån lämnade till koncern- och intresseföretag, övriga fordringar samt upplupna ränteintäkter. Dessa tillgångar värderas till nominellt belopp plus upplupen ränta. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, det vill säga efter avdrag för osäkra fordringar.

4.2.3 Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, finansiella skulder som innehåses för handel och finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori. I den förstnämnda delkategorin ingår derivat med negativt verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Folksam Fondförsäkring har som princip att hänföra samtliga fondförsäkringsåtaganden till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen därför att detta eliminerar den mismatch i redovisningen som annars skulle uppstå till följd av att de kopplade tillgångarna värderas till verkligt värde.

4.2.3.1 Andra finansiella skulder

Upplåning samt övriga finansiella skulder, till exempel leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

4.2.4 Nedskrivningar av finansiella instrument

Vid varje rapporttillfälle utvärderar Folksam Fondförsäkring om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisats för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Om det finns objektiva bevis som tyder på att ett nedskrivningsbehov kan finnas så betraktas dessa tillgångar som osäkra. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet. Objektiva belägg för att en eller flera händelser inträffat som påverkar uppskattade framtida kassaflöden är exempelvis följande; betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenären, att långivaren beviljat låntagaren en eftergift som en följd av dennes finansiella svårigheter och som annars inte hade övervägts, ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp, att det är sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller genomgå annan finansiell rekonstruktion samt negativ värdeutveckling på pantsatta tillgångar.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorin lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen. En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. Nedskrivningar av tillgångar inom kategorin lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

4.3 Förutbetalda anskaffningskostnader

Kostnader som uppstår som en direkt följd av tecknandet av nya avtal periodiseras. Dessa består till största delen av rörliga anskaffningskostnader som betalas till försäljningspersonal, förmedlare eller andra distributörer. Periodiseringen sker enligt samma mönster som redovisning av intäkter, dvs i takt med att tjänsterna tillhandahålls. Hänsyn tas också till annulleringar. Förutbetalda kostnader testas för nedskrivningsbehov vid varje bokslut för att säkerställa att avtalens förväntade framtida ekonomiska förmåner överstiger det redovisade värdet.

4.4 Försäkringstekniska avsättningar

De försäkringstekniska avsättningarna utgörs av Oreglerade skador. Se även not 18, Oreglerade skador.

4.4.1 Oreglerade skador

Avsättningar för oreglerade skador utgörs av uppskattade slutliga kostnader för att tillgodose alla krav som beror på händelser som har inträffat före räkenskapsårets utgång med avdrag för belopp som redan utbetalats med anledning av ersättningskrav. Periodens förändring i oreglerade skador redovisas i resultaträkningen.

4.5 Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagare bär risk

Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk består av Fondförsäkringsåtaganden. Se även not 24, Fondförsäkringsåtaganden.

4.5.1 Fondförsäkringsåtaganden

Fondförsäkringsåtagande är försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risken. Skulder avseende den finansiella delen i fondförsäkring redovisas under denna post. Skulderna värderas till fondandelarnas verkliga värde enligt aktuell köpkurs per balansdagen. Värdeförändringar inklusive utdelning redovisas över resultaträkningen. Om de förväntade framtida intäkterna är lägre än de förväntade kostnaderna ska en avsättning göras för differensen.

4.6 Andra avsättningar

En avsättning är en skuld som är oviss vad gäller förfallotidpunkt och/eller belopp. En avsättning redovisas i balansräkningen när det uppstår en förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden. En förpliktelse kan vara formell och informell. En avsättning redovisas enligt IAS 37. Om dessa villkor inte är uppfyllda redovisas ingen avsättning i balansräkningen, istället uppstår en eventalförpliktelse om kriterierna är uppfyllda för en eventalförpliktelse. Avsättningar omprövas vid varje bokslutstillfälle.

4.6.1 Pensioner och andra förpliktelser

Pensionsförpliktelserna i Folksam Fondförsäkring omfattar avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner reglerade genom kollektivavtal samt individuella pensionsutfästelser. De förmånsbestämda pensionsplanerna är tryggade genom avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse eller genom försäkring.

4.6.1.1 Avgiftsbestämda pensionsplaner

Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där Folksam Fondförsäkrings förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsföretag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställda som bär den aktuariella risken (att ersättningen blir lägre än förväntat) och investeringsrisken (att de investerade tillgångarna kommer att vara otillräckliga för att ge de förväntade ersättningarna). Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

4.6.1.2 Förmånsbestämda pensionsplaner

I juridisk person tillämpas andra principer för redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner än de som anges i IAS 19. Folksam Fondförsäkring följer Tryggandelagens bestämmelser och Finansinspektionens föreskrifter eftersom detta är en förutsättning för skattemässig avdragsrätt. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19 är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkningen av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

4.6.1.3 Pensionering i egen regi

Folksam Fondförsäkring har utöver de kollektivavtalade pensioner som tryggats i Konsumentkooperationens pensionsstiftelse utfäst till anställda födda 1955 och tidigare att ersätta 65 procent av lönen för de medarbetare som väljer att gå i pension från 62 års ålder. Förändring i pensionsförpliktelserna redovisas över resultaträkningen i posten Driftskostnader.

4.7 Eventualförpliktelser

Under eventualförpliktelser redovisas förpliktelser som härrör från inträffade händelser som inte uppfyller krav på att redovisas som skuld eller avsättning. Detta då det inte är troligt att en kostnad kommer att uppstå och/eller att förpliknelsen inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

4.8 Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i Eget kapital. Skattekonsekvenser som kan uppstå i samband med koncernbidrag redovisas med utgångspunkt från den underliggande transaktionen, det innebär att skatt hänförliga till erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas i eget kapital.

Not 2. Väsentliga uppskattningar och bedömningar

Upprättande av de finansiella rapporterna och tillämpningen av olika redovisningsprinciper baseras ofta på ledningens och styrelsens uppskattningar och bedömningar. Dessa grundar sig oftast på historiska erfarenheter och antaganden som anses vara rättvisande och rimliga. Men de grundar sig även på andra faktorer, inklusive förväntningar på framtida händelser. Företagsledningen utvärderar löpande gjorda uppskattningar där utfallet kan avvika från gjorda uppskattningar och bedömningar. De uppskattningar och bedömningar som Folksam Fondförsäkring bedömer har störst inverkan på resultatet och/eller tillgångar och skulder redogörs för nedan. Betydelsen av respektive uppskattning och bedömning visas i känslighetsanalys i not 3 Upplysningar om risker.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Vissa viktiga redovisningsmässiga uppskattningar som gjorts vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Försäkrings- respektive investeringsavtal

Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkring. Försäkringsföretaget har gjort bedömningen att försäkringsrisk överstigande fem procent ska anses vara betydande och avtalet därmed klassas som försäkring. En generell beskrivning av försäkringsföretagets redovisningsprinciper för klassificering av avtal finns i not 1.

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringsavtal och investeringsavtal i not 1 Redovisningsprinciper).

Alla avtal som juridiskt sett är försäkringsavtal har varit föremål för bedömning av om de innebär en överföring av betydande försäkringsrisk, så att de även i redovisningen kan presenteras som försäkringsavtal (se även avsnitt om försäkringsavtal och investeringsavtal i not 1 Redovisningsprinciper). För vissa avtal som är en kombination av risk och sparande har företaget fått göra en bedömning av vad som kan uppfattas vara överföring av betydande försäkringsrisk. Storleken på försäkringsrisken har bedömts genom ett övervägande huruvida det finns ett eller flera scenarier med kommersiell innebörd i vilka försäkringsföretaget är förpliktigt att erlagga väsentliga ytterligare förmåner överstigande den summa som skulle ha erlagts om inte den försäkrade händelsen inträffar.

Redovisningsprinciperna behandlar närmare hur uppdelningen av avtal har gjorts i försäkringsavtal respektive investeringsavtal i enlighet med principerna i IFRS 4.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Försäkringsföretagets redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier. Finansiella tillgångar och skulder som försäkringsföretaget initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

Avsättningar

En avsättning i balansräkningen redovisas när företaget har en befintlig juridisk eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Not 3. Upplysningar om risker

Denna not beskriver Folksam Fondförsäkrings riskhantering och lämnar kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker, finansiella risker och verksamhetsrisker.

Företagets riskhanteringssystem

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem syftar till att skapa struktur och stöd för verksamheten i arbetet med att hantera risker. Riskhanteringssystemet omfattar strategier, processer, rutiner och metoder för hur risker ska identifieras, värderas/mätas, hanteras, övervakas, följas upp och rapporteras samt hur uppgifter och ansvar för detta är fördelat. Riskhanteringssystemet är formaliserat genom styrande regelverk i form av policyer, riktlinjer och instruktioner.

Riskfilosofi i sammandrag

Riskfilosofin anger Folksam Fondförsäkrings övergripande inställning till risk och risktagande. Företagets riskfilosofi är att risk ska tas medvetet och att risktagandet ska styras som en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Företaget ska ta risker som förväntas addera sådant värde till kundnyttan att det motiverar tillskottet till det totala risktagandet. Risker som inte bedöms addera något värde ska begränsas i den utsträckning som är ekonomiskt försvarbart. Företaget ska enbart ta risk inom områden där det finns ett stort kunnande och kapacitet att hantera risk.

Risktagandet styrs genom den formaliserade struktur som ges av företagets riskhanteringssystem. För att riskhanteringssystemet ska fungera och skapa nytta i den dagliga verksamheten arbetar Folksam Fondförsäkring kontinuerligt med att följa upp och stärka företagets riskkultur. Riskkulturen är resultatet av medarbetarnas värderingar, attityder och beteenden samt förståelse för riskernas natur och företagets principer för riskhantering.

Riskaptitramverket

Företagets riskaptitramverk är ett stöd för verksamheten vid styrning av företagets riskexponering och beslutas årligen av styrelsen. Riskaptitramverket består av komponenterna riskaptit, risktolerans, risk- och kapitalmått, eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder. Riskaptitramverket binder samman företagets processer för mål- och strategiformulering, riskhantering och verksamhetsstyrning. Resultatet av företagets strategi- och affärsplaneringsprocess, samt företagets egen risk- och solvensbedömning, ska stämmas av med gällande riskaptitramverk och utgör även underlag för riskaptitramverkets utformning.

Den kvalitativa riskaptiten uttrycks genom att använda en skala från söka till undvika. Risker som söks är risker som förväntas bidra positivt till företagets måluppfyllnad och där osäkerheten avseende möjligheten till måluppfyllnad är acceptabel och hanterbar. Risker som undviks är risker som företaget inte är villigt att exponera sig för då de positiva konsekvenserna inte förväntas överväga de negativa, eller osäkerheten är större än vad företaget är villigt eller kapabelt att hantera. Risktoleransen uttrycker vilken nivå på dessa risker som styrelsen är villig att ta.

Risktoleransen anges i form av en gräns med tillhörande eskaleringsrutiner och möjliga åtgärder som, i händelse av att toleransgränsen överträds, kan genomföras i syfte att återföra riskexponeringen inom risktoleransen.

Riskbaserad verksamhetsstyrning

Folksam Fondförsäkrings riskhanteringssystem baseras på principen om riskbaserad verksamhetsstyrning. Detta innebär att förändringar i företagets riskexponering, som kan uppstå till följd av beslut på olika nivåer, styrs genom att riskerna på ett strukturerat och transparent sätt identifieras, analyseras och hanteras. Detta görs samordnat med övriga analyser som genomförs i verksamheten. Särskilt väsentliga områden som omfattas av riskbaserad verksamhetsstyrning är företagets strategi- och affärsplanering, förvaltning av kapital, produkt- och erbjudandehantering samt hantering av andra väsentliga verksamhetsförändringar.

Den samlade effekten som Folksam Fondförsäkrings övergripande strategier och affärsplaner har på riskexponering och kapitalbehov analyseras och stäms av mot riskaptiten genom en egen risk- och solvensbedömning. Styrelsen ges information om huruvida de långsiktiga mål och strategier samt affärsplaner och aktiviteter som föreslås, är förenliga med företagets riskaptit och kapitalbehov både på kort och lång sikt. Styrelsen beslutar årligen den egna risk- och solvensbedömningen.

Riskhanteringsprocessen

Företagets riskhanteringsprocess är integrerad i verksamhetsprocesserna och består av de olika steg som beskrivs nedan.

Risker på både kort och lång sikt identifieras med hjälp av olika metoder beroende på kategorier av risk. Syftet med riskidentifieringen är att öka insikten om vilka händelser som kan uppstå och deras konsekvenser. Identifierade risker, inklusive deras orsaker och konsekvenser, dokumenteras och kategoriseras. Därefter görs en bedömning av de identifierade riskernas sannolikhet och konsekvens. Värdering av konsekvenser görs avseende kundpåverkan, påverkan på varumärke och ekonomisk påverkan. För risker som bedöms samverka eller enskilt ha stor påverkan på flera områden inom verksamheten tillämpas scenarioanalyser.

Företagets riskaptit är vägledande för beslut om hantering och risktagandet begränsas av företagets risktolerans. Metod för hantering av enskilda risker eller kategorier av risker beror på riskens art, omfattning och komplexitet. Beslut tas om riskerna ska accepteras, reduceras/ökas eller elimineras. Verksamheten genomför beslutade åtgärder samt följer upp att åtgärderna får avsedd effekt. Riskfunktionen övervakar och stödjer första linjen och följer upp och utvärderar riskhanterande åtgärder. De risker som identifieras rapporteras kontinuerligt vidare i organisationen till berörda parter, inklusive riskfunktionen. Rapporterings- och eskaleringsrutiner är anpassade efter organisationsstrukturen och vad som är mest lämpligt för respektive riskkategori.

Minst två gånger per år sammanställer riskfunktionen en riskrapport där en samlad bild av riskläget återges till vd och styrelse. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ information samt information om företagets risker samt övergripande status på riskhanterande åtgärder. Därutöver rapporterar riskfunktionen omgående till vd och/eller styrelse om det finns allvariga brister avseende riskhantering eller om händelser inträffat som kan leda till en materiell förändring av företagets riskexponering.

Risk- och kontrollorganisation

Styrelsen i Folksam Fondförsäkring har det yttersta ansvaret för att verksamheten bedrivs med god riskhantering. Ansvaret för riskhantering inom företaget följer i övrigt principen om de tre ansvarslinjerna.

Första ansvarslinjen

Den första ansvarslinjen utgörs av verksamheten där riskerna tas, vilket även innebär ansvar för att riskerna hanteras. Inom första ansvarslinjen är affärsområdeschefer och chefer för centrala enheter ansvariga för att identifiera, analysera/värdera, hantera och dokumentera risker inom sina ansvarsområden. Detta innefattar även eventuell utlagd verksamhet. I chefsansvaret ingår att säkerställa god internkontroll genom att se till att de processer och rutiner som används möjliggör ett medvetet risktagande. Detta sker genom implementerade effektiva kontroller och övervakning av processer. Chefer på alla nivåer ansvarar för att den verksamhet de leder bedrivs enligt fastställda principer för riskhantering.

Alla medarbetare i företaget har, inom ramen för sina arbetsuppgifter, eget ansvar för att identifiera, hantera och rapportera risker. Medarbetarna ska även rapportera incidenter såväl som väsentliga brister, limitöverträdelser och andra avvikelser till närmaste chef och/eller till funktionerna i andra ansvarslinjen i enlighet med vid var tid gällande rutiner. Första ansvarslinjen ska ge andra och tredje ansvarslinjen tillgång till den information dessa behöver för att kunna genomföra kontroller och analyser av företagets riskexponering.

Andra ansvarslinjen

Den andra ansvarslinjen utgörs av aktuarie-, risk- och compliancefunktionerna. Dessa funktioner är underställda vd och stödjer vd och styrelse i deras arbete med att fullgöra sitt ansvar för riskhantering, internkontroll och regelefterlevnad i företaget. Inom andra ansvarslinjen har riskfunktionen ansvar för att utveckla och förvalta riskhanteringssystemet i enlighet med de krav och principer som anges i företagsstyrningspolicyn och övriga styrande regelverk för riskhantering. Riskfunktionen ska stödja, övervaka och vid behov utmana första linjens identifiering, analys, värdering och hantering av risker. När det gäller risker i försäkringsrörelsen ansvarar aktuariefunktionen för motsvarande aktiviteter. Riskfunktionen och aktuariefunktionen ska även tillhandahålla metod- och dokumentationsstöd och stödja första linjen vid tillämpningen av dessa. Ansvar, uppgifter och rapporteringsrutiner för andra ansvarslinjens funktioner har fastställts i styrande regelverk. För att säkerställa ett aktivt informationsutbyte mellan ansvarslinjerna och öka kvalitén i beslutsunderlag och rapportering till vd och styrelse finns en riskkommitté, där risk- och kapitalfrågor bereds och diskuteras. I riskkommittén är första och andra ansvarslinjen representerade.

Tredje ansvarslinjen

Den tredje ansvarslinjen utgörs av internrevisionen som arbetar på styrelsens uppdrag. Internrevisionen granskar och utvärderar riskhanteringssystemet, samt första och andra ansvarslinjens arbete med intern styrning och kontroll inklusive riskhantering. Ansvar och uppgifter för internrevisionen fastställs av styrelsen i styrande regelverk.

Styrelsens ansvar

Styrelsen är ytterst ansvarig för riskhanteringen. Ansvaret innebär bland annat att säkerställa att riskhanteringssystemet är ändamålsenligt och proportionerligt i förhållande till verksamhetens komplexitet och riskexponering. Styrelsen ansvarar även för uppföljning av att företagets riskhanteringssystem fungerar i enlighet med styrelsens avsikter. Styrelsen beslutar om företagets riskkapit och risktolerans och säkerställer att riskkapiten och principerna för riskhantering ligger i linje med företagets långsiktiga mål, strategier och affärsplaner. Styrelsen ska även säkerställa att den får tillgång till information om och har förståelse för de materiella risker som företaget är eller kan bli exponerat för. Slutligen ska styrelsen säkerställa att information från riskhanteringssystemet beaktats vid styrelsebeslut.

Vd:s ansvar

Vd ska leda företaget i enlighet med de regelverk styrelsen fastställt. Vd ska därutöver fastställa de styrande regelverk som behövs för att tydliggöra ansvar och genomförande av riskhantering.

Väsentliga risker i Folksam Fondförsäkring

Folksam Fondförsäkring definierar risk som osäkerhet om framtida händelser och deras effekter på företagets möjligheter att nå sina mål. Händelser kopplade till försäkringsavtalen eller finansiella händelser som kan påverka företagets möjligheter att nå sina mål kallas försäkringsrisker respektive finansiella risker. Risker kan även uppstå till följd av omvärldshändelser, internt beslutsfattande eller icke ändamålsenliga interna processer, system och bemanning. Dessa risker rymms inom kategorin verksamhetsrisker. I kommande avsnitt beskrivs Folksam Fondförsäkrings försäkringsrisker, finansiella risker samt verksamhetsrisker.

Hantering av försäkringsrisk

Folksam Fondförsäkring ska vara ett ansvarstagande och pålitligt företag med god kontroll av försäkringsriskerna. Hantering och värdering av risker i försäkringsverksamheten är grundläggande för alla försäkringsföretag. En sund prissättning bidrar till Folksam Fondförsäkrings långsiktiga lönsamhet. De försäkringstekniska avsättningarna ska vara tillräckliga.

Folksam Fondförsäkring erbjuder sparandeförsäkring i form av fondförsäkring och riskförsäkring i form av premiebefrielseförsäkring. Verktyg för riskhantering kan skilja sig åt mellan olika typer av risker.

Folksam Fondförsäkring är exponerat för olika försäkringsrisker, vilka hänger samman med försäkrade händelser och produkternas utformning. Konsekvenser av dessa risker beaktas när försäkringsvillkor utformas, premier och avgifter fastställs och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riskerna hanteras även genom fastställda teckningslimiter, produkt- och teckningsregler. Riskerna är dock begränsade på grund av att försäkringstagarna står den finansiella risken.

Den övergripande styrningen av försäkringsriskerna fastställs i de försäkringstekniska riktlinjerna och det försäkringstekniska beräkningsunderlaget. De försäkringstekniska riktlinjerna innehåller bland annat principer för hur premier bestäms och försäkringstekniska avsättningar beräknas. Riktlinjerna är också styrande för uppföljningen av gjorda antaganden. Riktlinjerna beslutas av styrelsen. I det försäkringstekniska beräkningsunderlaget, som beslutas av vd, anges vilka antaganden och beräkningsmetoder som ska gälla för att riktlinjerna ska uppfyllas. Aktuariefunktionen föreslår förändringar av försäkringstekniska riktlinjer, medan chefsaktuarien föreslår förändringar av försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

Dödlighetsrisk

Med dödlighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en förändrad dödlighet bland de försäkrade. Det förekommer en viss risk både för ökad och minskad dödlighet. Konsekvensen av felaktiga antaganden blir förluster då premien inte täcker försäkringens skadekostnader.

Riskerna hanteras genom att dödligheten i bestånden följs upp och genom att dödlighetsantaganden uppdateras. Dödlighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. För individuellt tecknad försäkring sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av dödsfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad dödlighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv.

Sjuklighetsrisk

Med sjuklighetsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar av de försäkrades insjuknande eller tillfrisknande avseende premiebefrielseförsäkring.

Risken hanteras genom att sjukligheten i bestånden följs upp, och genom att sjuklighetsantaganden uppdateras. Sjuklighetsrisk hanteras även genom hälsokrav i samband med tecknande av försäkring. För individuellt tecknad försäkring sker en individuell riskbedömning. I samband med skadereglering av sjukfall sker också riskbedömning, främst av så kallade oriktiga uppgifter eller av om den försäkrade uppfyller kraven i villkoren för att omfattas av försäkringen.

Risk för ökad sjuklighet hanteras vidare genom återförsäkring i Folksam Liv av premiebefrielseförsäkring.

Driftskostnadsrisk

Med driftskostnadsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas av risken för att de driftskostnader som försäkringen medför underskattas. Underskattade driftskostnader kan medföra förluster på grund av att intäkterna inte täcker driftskostnaderna och att otillräckliga avsättningar beräknas.

Förutsättningar för hantering av driftskostnadsrisken skapas genom uppföljning och utveckling av förbättrade metoder för att fördela driftskostnader.

Optionsrisk

Försäkringsprodukterna kan innehålla optioner att avsluta försäkringen på grund av flytt eller återköp samt att avsluta premie-betalningen. Med annullationsrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av ett ökat utnyttjande av dessa optioner. Försäkringstagaren har även en option att ändra till exempel utbetalningstidpunkt eller utbetalningstidens längd. I optionsrisk ingår, förutom annullationsrisk, även risken att Folksam Fondförsäkring inte når sina mål på grund av att dessa optioner utnyttjas i högre grad än förväntat. Hänsyn tas till optionsrisken vid lönsamhetsberäkningar och värdering av försäkringsavtal.

Företaget följer regelbundet utvecklingen av utnyttjande av optioner. Risken hanteras genom aktiva kundkontakter och produktutveckling. Vid flytt av försäkring till annat företag eller vid återköp av försäkring tas en avgift ut.

Katastrof- och koncentrationsrisk

Med katastrofrisk avses risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av en enskild händelse som drabbar en stor andel av beståndet av försäkrade.

Koncentrationsrisk avser risken för att Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av försäkringsrisker. Koncentrationsrisk kan uppstå om riskexponeringen inom Folksam Fondförsäkring är koncentrerad till ett fåtal försäkrade, ett enskilt avtalsområde eller viss geografisk plats. Risken hanteras genom ett aktivt arbete för att åstadkomma stora blandade bestånd inom individuell livförsäkring.

Övrigt

Utöver ovan nämnda försäkringsrisker kan förändringar i lagar och externa regelverk också få betydelse för Folksam Fondförsäkrings möjlighet att nå sina mål. Dessa hanteras bland annat genom omvärldsbevakning.

Mätning av försäkringsrisk

Mätning av försäkringsrisker sker genom resultatuppföljning. Bland annat sker uppföljning av det så kallade riskresultatet och driftskostnadsresultatet. Uppföljning sker också av använda antaganden.

Driftskostnadsrisk och optionsrisk är de risker som bedöms vara de största försäkringsriskerna i företaget. De påverkar dock enbart avsättningarnas storlek om framtida förväntade kostnader för gällande försäkringar överstiger motsvarande framtida förväntade intäkter för dessa försäkringar.

De försäkringstekniska avsättningarna för premiebefrielseförsäkring påverkas av ändrade antaganden om sjuklighet; känsligheten visas under rubriken känslighetsanalys.

Under rubriken koncentrationer av försäkringsrisk visas fördelningen i beståndet av avtal med risk för förhöjd dödlighet.

Känslighetsanalys

De försäkringstekniska avsättningarna för premiebefrielseförsäkringen förändras om sjukligheten förändras. Sjukligheten stressas genom att sannolikheten att sjukfall upphör minskas med 20 procent, invaliditetsgraderna ökas med 20 procent och insjuknandet ökas med 50 procent. Se nedanstående tabell.

Känslighetsanalys avsättningar

2017-12-31 Försäkringstekniska avsättningar, Tkr	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig livförsäkring		
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Sjuklighet	9 766	-1 613	-1 258	6 946	-1 267	-988	2 820	-346	-270

2016-12-31 Försäkringstekniska avsättningar, Tkr	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig livförsäkring		
	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital	Avsättningar brutto	Effekt på resultat före skatt	Effekt på eget kapital
Sjuklighet	13 393	-2 512	-1 959	9 633	-1 996	-1 557	3 761	-515	-402

Koncentrationer av försäkringsrisk

Koncentration av försäkringsrisk uppstår om riskexponeringen är koncentrerad till ett fåtal försäkrade, ett enskilt avtalsområde eller viss geografisk plats. En andel av Folksam Fondförsäkrings åtaganden avser åtaganden med risk för förhöjd dödlighet. Dessa risker är dock mycket begränsade då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Dödsfallsriskerna är geografiskt spridda i Sverige och de är också spridda på ett stort antal olika försäkringar. Detta framgår av nedanstående tabell, som visar antal försäkringsavtal och försäkrat belopp vid dödsfall i olika beloppsintervall.

2017	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig livförsäkring		
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto
Mindre än 20 prisbasbelopp	194 152	370 435	37 044	14 906	53 658	5 366	179 246	316 777	31 678
20-30 prisbasbelopp	21	22 682	2 268	9	10 185	1 019	12	12 496	1 250
30-45 prisbasbelopp	5	8 506	851	4	7 089	709	1	1 417	142
45-60 prisbasbelopp	1	2 232	223	1	2 232	223	-	-	-
Totalt	194 179	403 855	40 386	14 920	73 164	7 316	179 259	330 691	33 069

2016	Totalt			Varav tjänstepension			Varav övrig livförsäkring		
	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto	Antal försäkringar	Totalt försäkrat belopp, brutto	Totalt försäkrat belopp, netto
Mindre än 20 prisbasbelopp	199 103	405 050	40 505	15 622	59 921	5 992	183 481	345 129	34 513
20-30 prisbasbelopp	22	23 294	2 329	11	12 058	1 206	11	11 236	1 124
30-45 prisbasbelopp	7	11 147	1 115	5	8 372	837	2	2 776	278
45-60 prisbasbelopp	4	9 231	923	4	9 231	923	-	-	-
Totalt	199 136	448 723	44 872	15 642	89 582	8 958	183 494	359 141	35 914

Exponering mot försäkringsrisk

Hela Folksam Fondförsäkringsåtaganden innebär exponering mot driftskostnadsrisk och en övervägande del innebär även exponering mot optionsrisk. Ca 11 procent av Folksam Fondförsäkringsåtaganden är exponerade mot långlevnadsrisker. Långlevnadsrisken är dock mycket begränsad då avtalen är sådana att dödlighetsantagandena kan ändras under försäkringstiden.

Rapportering av försäkringsrisk

Som ett led i Folksam Fondförsäkrings interna uppföljning och riskhantering informeras styrelsen löpande om utvecklingen av försäkringsriskerna.

I riskrapporten, riskfunktionens rapport om risker till vd och styrelse, ges en samlad bild av riskläget, inklusive försäkringsrisker. Riskrapporten innehåller såväl kvantitativ som kvalitativ uppföljning av risker. I aktuarierapporten rapporterar aktuariefunktionen till styrelsen om förändrade metoder och modeller för hantering av bland annat försäkringsrisk i samband med beräkning av försäkringstekniska avsättningar, liksom förändringar av parametrar. Extern rapportering sker i form av den aktuariella resultatanalysen, i den kompletterande rapporteringen till FI, vilken innehåller en analys av årets legala riskresultat och driftsresultat.

Folksam Fondförsäkring bedriver såväl tjänstepensionsverksamhet som verksamhet med övrig livförsäkring. Företaget tillämpar övergångsbestämmelser för tjänstepensionsverksamheten från och med 1 januari 2016, och tillämpar därmed den äldre regleringen för denna verksamhet till dess att ett nytt tjänstepensionsregelverk är på plats. Detta innebär bland annat att Folksam Fondförsäkring, såväl externt som internt, rapporterar kapitalkrav beräknade i enlighet med Solvens I och Finansinspektionens trafikljus för tjänstepensionsverksamheten respektive kapitalkrav beräknade i enlighet med standardformeln i Solvens II för övrig livförsäkringsverksamhet. I Folksam Fondförsäkrings egna risk- och solvensbedömning beskrivs de risker som företaget är, eller kommer att bli, exponerad för under den treåriga affärsplaneringsperioden 2018-2020.

Finansiella risker

Finansiell risk definieras som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av finansiella händelser. Exempel på händelser kan vara marknadshändelser såsom aktiekursfall eller förändring av marknadsräntor.

För att underlätta fondadministrationen för försäkringstagarnas räkning håller företaget ett handelslager med fondandelar för vilka företaget bär den finansiella risken. Utöver dessa tillgångar har företaget placeringstillgångar och dessa ska sammantaget hållas inom de ramar som placeringspolicyn och riktlinjer anger. Skuldtäckning och kapitalkrav enligt solvens II-regelverket och trafikljusmodellen för övrig liv-verksamhet respektive tjänstepensionsverksamhet utgör ytterligare restriktioner på företaget placeringstillgångar.

Företaget är indirekt exponerad för marknadsrisk då intäkterna är beroende av storleken på kundernas förvaltade kapital. Värdet på kundernas fondinnehav påverkas av de marknadsrisker fonderna är exponerade mot. Det finns därför till exempel både aktiekursrisker och ränterisker som påverkar företagets resultat. Företaget säkrar inte risker hänförliga till förändringar i värdet på kundernas investeringar eller de som uppkommer på grund av valutakursförändringar i dessa.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för förvaltningen av företagets tillgångar och anger ramar och limiter för exponeringar samt riktlinjer för verksamheten. Vd ansvarar för att förvaltningen av företagets tillgångar sker inom de ramar och anvisningar som styrelsen givit samt för översynen av placeringsriktlinjerna.

Företagets tillgångar är fördelade i tillgångsportföljerna:

- Placeringstillgångar för vilka försäkringstagare/försäkrade står den finansiella risken.
- Handelslager, egna placeringstillgångar för att underlätta fondadministrationen.
- Företagets egna placeringstillgångar utöver handelslagret.

Uppföljning och riskkontroll avseende finansiella risker är organiserad genom att:

- Placeringarna stäms löpande av mot de begränsningar som ges av placeringsriktlinjerna.

- Handelslagrets storlek och fördelning stäms löpande av mot de nivåer som är fastställda av vd.
- Riskfunktionen ansvarar för att en självständig uppföljning av de finansiella riskerna och rapporterar dels omgående eventuella överträdelser till styrelsen och vd samt dels löpande utvecklingen av de finansiella riskerna.

Hantering av finansiella risker

Merparten av tillgångarna finns i tillgångsportföljen där försäkringstagarna står den finansiella risken. För övriga tillgångsportföljer anger placeringsriktlinjerna godkända tillgångsslag, instrument och motparter.

Marknadsrisker

Folksam Fondförsäkring definierar marknadsrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i marknadspriser. Marknadsrisken är en betydande risk för Folksam Fondförsäkring och delas i sin tur in i ränterisk, aktiekursrisk samt valutarisk. Dessa risker mäts m h a SCR beräkningar för övrig livförsäkringsverksamheten, trafikljus för tjänstepensionsverksamheten samt med känslighetsanalyser. Dessa risker värderas och utvärderas nedan.

Känslighetsanalys av aktiekursrisk

Folksam Fondförsäkring definierar aktiekursrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i aktiekurser. En känslighetsanalys som mäter effekten på resultat före skatt och eget kapital av en nedgång med 10 procent i marknadsvärdet på företagets aktieinnehav, illustreras i tabellen nedan.

Känslighetsanalys aktiekursrisk, Tkr

	2017		2016	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Värdeförändring placeringstillgångar	64 496	-6 450	59 305	-5 931
Nettopåverkan på resultat före skatt		-6 450		-5 931
Nettopåverkan på eget kapital		-5 031		-4 626

Känslighetsanalys av ränterisk

Folksam Fondförsäkring mäter räntekänslighet för tillgångar och skulder där försäkringstagarna inte bär marknadsrisken.

Räntekänslighet mäts som förändringar av tillgångarnas och avsättningarnas storlek vid en parallellförskjutning med + 1 procentenhet av den nominella marknadsräntan.

Känslighetsanalys ränterisk, Tkr

	2017		2016	
	Marknadsvärde	Känslighet	Marknadsvärde	Känslighet
Riskparametrar				
Värdeförändring räntebärande tillgångar	816 462	-3 694	417 490	-2 604
Minskning av redovisat värde på försäkringstekniska avsättningar	7 695	381	7 267	360
Nettopåverkan resultat före skatt		-3 314		-2 244
Nettopåverkan eget kapital		-2 882		-1 750

Ränterisk kassaflödesrisk, Tkr

I tabellen nedan framgår hur en ökning eller sänkning av marknadsräntan på 0,5 % påverkar ränteintäkter respektive räntekostnader för tillgångar och skulder med räntebindningstid på upp till ett år.

	2017	2016
Ökning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	3 567	3 716
Summa	3 567	3 716

	2017	2016
Minskning av marknadsräntan		
Ränteintäkter för andra räntebärande finansiella instrument	-3 567	-3 716
Summa	-3 567	-3 716

Valutarisk

Folksam Fondförsäkring definierar valutarisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av förändringar i valutakurser. I de fall tillgångar eller skulder är exponerade mot andra valutor än svenska kronor uppstår valutarisk.

Valutaexponering får endast förekomma mot de valutor där exponering kan uppstå genom placeringar i aktier. Valutaexponeringen begränsas genom fastställda limiter och styrs främst genom effektiv fondhandel. Företagets försäkringsåtaganden är enbart denominerade i svenska kronor.

Kreditrisk

Kredit-, motparts- och emittentrisk är risker att motparter eller emittenter inte fullgör sina finansiella förpliktelser och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Företaget har som policy att i huvudsak endast tillåta placeringar i värdepapper med hög kreditvärdighet. Kredit- och motpartsriskerna i denna del av verksamheten bedöms därför vara små.

Kreditrisk uppstår i placeringsverksamheten, men även inom återförsäkring.

Kreditrisk i fordringar på återförsäkrare

Försäkringsföretagets återförsäkringspolicy för extern återförsäkring innebär att avtal endast ingås med återförsäkrare med kreditbetyg A eller högre. De externa återförsäkrarnas kreditvärdighet ses över regelbundet för att säkerställa att det beslutade återförsäkringsskyddet upprätthålls. Per balansdagen finns inga fordringar på externa återförsäkrare.

Företaget återförsäkras även internt hos moderföretaget Folksam Liv. Den maximala kreditriskexponeringen som moderföretaget ger upphov till per balansdagen uppgår till 0 (0) miljoner kronor i fordringar på återförsäkrare och 9 (12) miljoner kronor i återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar.

Den kreditrisk som företaget är exponerat för (efter avdrag för värde av säkerheter) i olika klasser av finansiella tillgångar framgår av nedanstående tabell.

	2017			2016		
	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto	Brutto	Erhållna säkerheter	Netto
Maximal kreditriskexponering, Tkr						
Tillgängsklass						
Svenska räntefonder	125 735	-	125 735	50 785	-	50 785
Fordringar	542 409	-	542 409	392 025	-	392 025
Summa	668 144	-	668 144	442 810	-	442 810

Finansiell koncentrationsrisk

Folksam Fondförsäkring definierar finansiell koncentrationsrisk som risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av otillräcklig diversifiering av tillgångar, motparter eller emittenter.

Företagets egna placeringstillgångar, handelslager och banktillgodohavanden kan ge upphov till en finansiell koncentrationsrisk. De egna placeringstillgångarna består per årsskiftet av två räntefonder. Dessa räntefonder placerar i penningmarknadsinstrument och obligationer med

kort löptid utfärdade i svenska kronor av svenska staten, bostadsinstitut, svenska banker och företag. Placeringarna sker så att en god riskspridning uppnås. I företagets handelslager finns normalt ett mindre antal fondandelar men under kortare perioder kan större poster förekomma vilket kan medföra viss koncentrationsrisk. Sammantaget bedöms dock koncentrationsrisken vara låg.

Mätning av finansiella koncentrationsrisker

Den finansiella koncentrationsrisken mäts och följs upp för stora koncentrationer av riskexponeringar.

Väsentliga koncentrationer av kreditrisk, Tkr	2017	2016
Swedbank	713 424	743 356

Likviditetsrisker

Folksam Fondförsäkring definierar likviditetsrisk som risken att finansiella transaktioner inte kan fullgöras eller endast till avsevärd merkostnad, förlust eller oönskad riskexponering.

Tillgångarna placeras i fondandelar i de fonder som de försäkrade/försäkringstagarna erbjuds eller fonder med god likviditet som kan avyttras utan föregående avisering.

2017, Tkr	Återstående löptider				
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	42 592 657	-	-	-	-
Skulder	-	98 260	-	-	-
Summa	42 592 657	98 260	-	-	-

2016 Tkr	Återstående löptider				
	På anmodan	Mindre än 1 år	1-5 år	Mer än 5 år	Utan löptid
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk (före avgiven återförsäkring)	39 980 315	-	-	-	-
Övriga skulder	119 580	-	-	-	-
Summa	40 099 895	-	-	-	-

Verksamhetsrisker

Med verksamhetsrisk avses risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i verksamhetens omvärld, interna miljö eller till följd av strategiska, affärsrelaterade eller operativa beslut. Verksamhetsrisk delas in i följande underkategorier:

Affärsrisk

Affärsrisk, som avser risken för att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av strategiska eller affärsrelaterade beslut eller händelser utanför företagets direkta kontroll. Affärsrisker kan till exempel uppstå till följd av innovationer och marknadsförändringar, regelverksförändringar, makroekonomiska och politiska händelser eller vid strategiska eller affärsrelaterade beslut. Affärsriskerna påverkas av företagets förmåga att hantera förändringar. Affärsrisk delas in i omvärldsrisk (händelser utanför företagets direkta kontroll) och beslutsrisk (att strategiska eller affärsrelaterade beslut baseras på otillräckliga underlag eller analyser).

Operativ risk

Med operativ risk avses risken att företagets möjlighet att nå sina mål påverkas till följd av händelser i den löpande verksamhetens genomförande, som uppstår till följd av processer, system eller människor.

Hantering av verksamhetsrisker

En grundläggande princip inom företaget är att risk ska tas medvetet och riskhanteringen är därför en integrerad del av verksamhetsstyrningen. Riskhanteringen i företaget sker systematiskt både i verksamhetsprocesserna (löpande verksamheten) som i affärsplanering och inför väsentliga förändringar. Vid riskidentifiering av verksamhetsrisker är utgångspunkten verksamhetens mål, en aktuell omvärldsanalys och nulägesbedömning, informationsklassning samt eventuella incidenter.

Omvärldsanalysen ska innefatta bevakning av nya riskområden. Riskhanteringsprocessen för verksamhetsrisk följer i allt väsentligt den process som beskrivs under rubrik "Riskhanteringsprocessen". Rapportering av verksamhetsrisker sker två gånger per år till vd och styrelse i den riskrapport som sammanställs av riskfunktionen. Därutöver rapporterar riskfunktionen sina analyser och bedömningar till koncernledningen som en del av företagets affärsplaneringsprocess.

Kontinuitetsplanering

Om händelser inträffar trots att riskreducerande åtgärder har vidtagits begränsas konsekvensen av dessa händelser med hjälp av kontinuitetsplaner och krisberedskap. Kris- och kontinuitetsplaner är upprättade inom företaget och övas i syfte att kunna hantera en eventuell krissituation och begränsa effekterna av negativa händelser. Styrelsens övergripande mål och krav när det gäller kontinuitetshantering tydliggörs i interna regelverk.

Incidenthantering

Incidenter rapporteras av alla medarbetare, åtgärder dokumenteras och följs upp. Rapporterade incidenter kategoriseras och värderas. Information om incidenter används vid identifiering och analys av verksamhetsriskerna.

Kapitalhantering

I kapitalhanteringspolicyn fastställer styrelsen de övergripande principerna för kapitalhantering och likviditetshantering i Folksam Fondförsäkring. Policyn utgör styrelsens verktyg för styrning av företaget med avseende på härledning och hantering av målintervall, kapitalbas och likviditetsriskhantering.

Policyn säkerställer att företaget är ändamålsenligt kapitaliserat för att vid varje tidpunkt klara den dagliga driften, samt täcka risker och åtaganden i verksamheten. Detta möjliggörs genom regelbunden utvärdering av målintervall samt analys av solvenssituation i företaget. Kapitalhanteringsprocessen ska vara samordnad med affärsplanering, egen risk och solvensbedömning samt riskhanteringssystem för företaget. Kapitalhanteringen ska vara ändamålsenlig för styrning och måluppfyllnad, samt uppfylla alla gällande regelverkskrav. Kapitalhanteringen ska vara i enlighet med egen risk- och solvensbedömning och gällande affärsplaner för företaget.

Mål för kapitalisering

Företaget har definierat ett kapitalmål kompletterat med ett målintervall uttryckt som solvenskvot för blandade företag, dvs. kapitalbasen dividerad med summan av erforderlig solvensmarginal för tjänstepensionsverksamheten och SCR för övrig livverksamhet. Kapitalmålet definieras som en långsiktig målbild kring vilken solvenskvoten för blandade företag tillåts fluktuera beroende av exempelvis svängningar på de finansiella marknaderna och variationer i försäkringsrörelsens resultat. Kapitalbufferten ska täcka behov av eventuell ytterligare marknadsbuffert samt kapitalbehov, identifierade i den egna risk och solvensbedömningen, kända i närtid. Om försäkringsföretaget har en faktisk kapitalnivå som överstiger den övre kapitalmål-nivån ska kapital återgå till Folksam Liv i form av utdelning.

Kapitalbas

I företagets kapitalbas ska ingå aktiekapital, överkursfond, uppskjutna skattefordringar (netto), och den avstämningsreserv som tillkommer genom att värdering av posterna i Solvens II-balansräkningen respektive den finansiella rapporteringen skiljer sig åt.

Aktuell kapitalsituation

Företaget har under 2017 genomfört en egen risk- och solvensbedömning för den treåriga affärsplaneringsperioden 2018 till 2020. Det övergripande syftet med den egna risk- och solvensbedömningen är att utifrån företagets strategier, affärsplaner och exponeringar bedöma företagets solvensbehov samt säkerställa att företaget klarar att möta riskerna och det regulatoriska kapitalkravet.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att Folksam Fondförsäkring har en stabil finansiell situation och är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan. Vid utveckling enligt beslutad affärsplan klarar företaget alla tolerans- och varningsnivåer kopplade till solvenskvot och kapitalkrav under hela affärsplaneringsperioden.

För kvantitativa uppgifter se avsnitt femårsöversikt.

Not 4. Premieinkomst

Tkr	2017	2016
Premiefrielsepremie	2 534	3 057
Riskpremie	2 436	2 570
Frigjord risksumma	19 834	13 688
Premier för avgiven återförsäkring	-4 348	-5 502
Summa premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	20 456	13 814

Not 5. Övriga tekniska intäkter

Tkr	2017	2016
Avkastningsskatt	92 658	100 617
Fondrabatt från fondförvaltare	299 959	258 932
Övrigt	4 357	27 425
Summa övriga tekniska intäkter	396 974	386 974

Not 6. Utbetalda försäkringsersättningar

Tkr	2017	2016
Utbetalda försäkringsersättningar	-16 427	-15 018
Skadebehandlingskostnader	-320	-328
Återförsäkrares andel	2 699	4 158
Rabatter till försäkringstagarna	-12 035	-12 265
Summa utbetalda försäkringsersättningar	-26 083	-23 453

Not 7. Driftskostnader

Tkr	2017	2016
Anskaffningskostnader ¹⁾	-146 120	-246 844
Förändringar i förutbetalda anskaffningskostnader	-110 564	6 046
Administrationskostnader	-282 401	-191 821
Overheadkostnader	-25 263	-32 594
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	4 141	2 630
Summa driftskostnader	-560 207	-462 583
¹⁾ Varav provisioner i direktförsäkring	-50 613	-134 838
Övriga driftskostnader		
Skaderegleringskostnader ingående i Utbetalda försäkringsersättningar	-320	-328
Övriga driftskostnader	-559 887	-462 583
Summa driftskostnader	-560 207	-462 911
Totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag		
Personalkostnader	-16 584	-9 448
Lokalkostnader	-1 309	-1 060
Avskrivningar	-6 300	-6 300
Andra verksamhetsrelaterade kostnader	-536 014	-446 103
Summa totala driftskostnader uppdelade på kostnadsslag	-560 207	-462 911
Arvode och kostnadsersättning till revisorer		
KPMG		
Revisionsuppdrag ²⁾	-312	-312
Andra uppdrag	-75	-155
Totalt arvode och kostnadsersättning till revisorer	-387	-467

²⁾Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av års- och koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och vd:s förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal.

Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Not 8. Kapitalavkastning, intäkter

Tkr	2017	2016
Erhållna utdelningar	14	56
Ränteintäkter		
Koncernföretag	84	23
Övriga ränteintäkter	164	86
Övriga finansiella intäkter	128	172
Valutakursvinst netto	9	-
Realisationsvinst netto		
Aktier och andelar	11 804	20 957
Summa kapitalavkastning, intäkter	12 203	21 294

Not 9. Orealiserade vinster på placeringstillgångar

Tkr	2017	2016
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	319	322
Summa orealiserade vinster på placeringstillgångar	319	322

Not 10. Kapitalavkastning, kostnader

Tkr	2017	2016
Räntekostnader		
Koncernföretag	-338	-989
Övriga räntekostnader	-5 341	-5 707
Valutakursvinst netto	-5	
Realisationsförlust netto		
Aktier och andelar	-12 465	-26 315
Övriga finansiella kostnader	-6	-3
Summa kapitalavkastning, kostnader	-18 155	-33 014

Not 11. Orealiserade förluster på placeringstillgångar

Tkr	2017	2016
Aktier och andelar	-37	-1 033
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-651	-
Summa orealiserade förluster på placeringstillgångar	-688	-1 033

Not 12. Nettoresultat per kategori av finansiella instrument

	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Tkr, 2017					
Finansiella tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	84	-	84
Aktier och andelar	-710	-	-	-	-710
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-333	-	-	-	-333
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	3 340 372	-	-	-	3 340 372
Övriga fordringar	-	-	27	-	27
Kassa och bank	-	-	-5 467	-	-5 467
Summa	3 339 329	-	-5 356	-	3 333 973
Finansiella skulder					
Övriga skulder	-	-	-	-104	-104
Summa	-	-	-	-104	-104
Nettoresultat finansiella tillgångar och skulder	3 339 329	-	-5 356	-104	3 333 869

	Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Summa
Tkr, 2016					
Finansiella tillgångar					
Aktier och andelar	-6 262	-	-	-	-6 262
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	322	-	-	-	322
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	2 599 997	-	-	-	2 599 997
Övriga fordringar	-	-	-932	-	-932
Kassa och bank	-	-	-2 386	-	-2 386
Summa	2 594 057	-	-3 318	-	2 590 739
Finansiella skulder					
Övriga skulder	-	-	-	-3 237	-3 237
Summa	-	-	-	-3 237	-3 237
Netto finansiella tillgångar och skulder	2 594 057	-	-3 318	-3 237	2 587 502

Noten har omarbetats inför årsredovisningen 2017. Efter genomgång av kontoplanen har justeringar skett mellan de finansiella posterna i föregående års siffror. Justeringarna har ingen påverkan på resultat- och balansräkning utan avser endast upplysning i denna not.

Not 13. Skatter

Tkr	2017	2016
Skatt på årets resultat		
Aktuell skattekostnad	-88 439	-103 103
varav avkastningsskatt	-88 439	-103 103
Uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt	11 070	156
Summa	-77 369	-102 947
Aktuell skattekostnad avseende avkastningsskatt		
Periodens skattekostnad	-91 776	-103 309
Justering av skattekostnad hänförlig till tidigare år	3 337	205
Summa	-88 439	-103 103
Specifikation av uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt		
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader andra finansiella placeringstillgångar	-206	-
Uppskjuten skatt avseende utnyttjade underskottsavdrag	11 276	-
Uppskjuten skatt övriga temporära skillnader	-	156
Summa	11 070	156
Avstämning av effektiv skattesats avseende inkomstskatt		
Resultat före skatt	131 218	197 978
Avgår resultat i avkastningsbeskattad verksamhet	-132 370	-212 896
Summa resultat i inkomstbeskattad verksamhet	-1 153	-14 918
Skatt enligt gällande skattesats, 22%	254	3 282
Skatteeffekt andra icke avdragsgilla kostnader/ej skattepliktiga intäkter	-459	-307
Skatteeffekt av förändring av underskottsavdrag	11 276	-2 819
Summa	11 070	156

Not 14. Immateriella tillgångar

Tkr	2017	2016
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående balans	63 000	63 000
Investeringar	-	-
Utgående balans	63 000	63 000
Akkumulerade avskrivningar		
Ingående balans	-37 500	-31 200
Årets avskrivningar	-6 300	-6 300
Utgående balans	-43 800	-37 500
Redovisade värden	19 200	25 500
Årets avskrivningar ingår i nedanstående rader i resultaträkningen		
Driftskostnader	-6 300	-6 300

Avskrivningstid

Avskrivning sker på anskaffningsvärdet med 10 procent årligen.

Övriga immateriella anläggningstillgångar avser tillgångar med bestämbar nyttjandeperiod som uppkommit i samband med förvärv. Dessa avser övervärden i kundavtal.

Not 15. Aktier och andra andelar

Tkr	2017	2016
Bokfört värde	47 213	53 183
Anskaffningsvärde	47 059	52 992
Verkligt värde	47 213	53 183
varav:		
Noterade aktier	47 213	53 183

Not 16. Obligationer och andra räntebärande värdepapper

Tkr	2017	2016
Upplupet anskaffningsvärde		
Svenska räntefonder	139 756	73 979
varav:		
Noterade	139 756	73 979
Bokfört värde		
Svenska räntefonder	140 123	74 679
varav:		
Noterade	140 123	74 679
Positiv skillnad till följd av att bokfört värde överstiger nominella värden	367	700

Not 17. Fondförsäkringstillgångar

Tkr	2017	2016
Bokfört värde	42 574 343	39 960 747
Verkligt värde	42 574 343	39 960 747

Not 18. Övriga fordringar

Tkr	2017	2016
Fordringar på koncernföretag	287 743	290 906
Fordringar på närstående företag	629	2 577
Pågående handel	245 779	52 632
Skattefordringar	46 575	22 817
Övriga fordringar	6 103	4 052
Summa övriga fordringar	586 829	372 984

Not 19. Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Tkr, 2017-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	47 213	-	-	-	47 213	47 213	47 213	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	140 123	-	-	-	140 123	140 123	140 123	-	-
Fondförsäkringstillgångar	42 574 343	-	-	-	42 574 343	42 574 343	42 574 343	-	-
Övriga fordringar	-	-	584 038	-	584 038	584 038	-	-	-
Kassa och bank	-	-	713 424	-	713 424	713 424	-	-	-
Övr. förutbetalda kostn. och upplupna intäkter	-	-	44 700	-	44 700	44 700	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	42 761 679	-	1 342 162	-	44 103 841	44 103 841	42 761 679	-	-
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	646 289	646 289	-	-	-
Summa tillgångar	42 761 679	-	1 342 162	-	44 750 130	44 750 130	42 761 679	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	-	-	42 592 657	42 592 657	42 592 657	-	42 592 657	-
Övriga skulder	-	-	-	114 802	114 802	114 802	-	-	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-	18 903	18 903	18 903	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	42 726 362	42 726 362	42 726 362	-	42 592 657	-
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	117 451	117 451	-	-	-
Summa skulder	-	-	-	42 726 362	42 843 813	42 843 813	-	42 592 657	-

Tkr, 2016-12-31	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen		Lån och andra fordringar	Övriga finansiella skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
	Innehav som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål							
Tillgångar									
Aktier och andelar	53 183	-	-	-	53 183	53 183	53 183	-	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	74 679	-	-	-	74 679	74 679	74 679	-	-
Fondförsäkringstillgångar	39 960 747	-	-	-	39 960 747	39 960 747	39 960 747	-	-
Övriga fordringar	-	-	350 671	-	350 671	350 671	-	-	-
Kassa och bank	-	-	743 356	-	743 356	743 356	-	-	-
Övriga upplupna intäkter	-	-	36 796	-	36 796	36 796	-	-	-
Summa finansiella tillgångar	40 088 609	-	1 130 823	-	41 219 432	41 219 432	40 088 609	-	-
<i>Varav värderade till verkligt värde i balansräkningen</i>	<i>40 088 609</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>40 088 609</i>	<i>40 088 609</i>	<i>40 088 609</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Icke finansiella tillgångar	-	-	-	-	788 468	788 468	-	-	-
Summa tillgångar	40 088 609	-	1 130 823	-	42 007 900	42 007 900	40 088 609	-	-
Skulder									
Fondförsäkringsåtaganden	-	-	-	39 980 315	39 980 315	39 980 315	-	39 980 315	-
Övriga skulder	-	-	-	122 550	122 550	122 550	-	-	-
Övriga upplupna kostnader	-	-	-	2 027	2 027	2 027	-	-	-
Summa finansiella skulder	-	-	-	40 104 892	40 104 892	40 104 892	-	39 980 315	-
<i>Varav värderade till verkligt värde i balansräkningen</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Icke finansiella skulder	-	-	-	-	93 440	93 440	-	-	-
Summa skulder	-	-	-	40 104 892	40 198 332	40 198 332	-	39 980 315	-

Justeringar från övriga fordringar av avkastningskatten till icke finansiella tillgångar, samt justering av förutbetalda intäkter till icke finansiella skulder har skett i jämförelsesiffrorna efter av innehålllet.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I ovanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Ingen betydande överföring har skett mellan nivå 1, 2 och 3 under året.

Information om verkligt värde för finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen

För finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde i balansräkningen, såsom övriga fordringar, kassa och bank, övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, övriga skulder samt övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter, anses det bokförda värdet reflektera det verkliga värdet.

Not 20. Förutbetalda anskaffningskostnader

Tkr	2017	2016
Ingående balans	722 126	716 081
Årets aktivering	40 507	118 992
Årets avskrivning	-151 071	-112 947
Summa förutbetalda anskaffningskostnader	611 562	722 126

Not 21. Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mkr	2017	2016
Förutbetalda driftskostnader	590	1 004
Upplupna provisionsintäkter	44 700	36 796
	45 290	37 800

Not 22. Aktiekapital

	2017	2016
Antal aktier	40 000	40 000
Kvotvärde, kronor	1 000	1 000

Not 23. Disposition av företagets vinst eller förlust**Förslag till vinstdisposition**

Styrelsen och vd föreslår stämman att för år 2017 redovisade balanserade vinstmedel samt årets vinst om totalt 1 771 316 892,92 kronor balanseras i ny räkning.

Till bolagsstämman förfogande står:	
- balanserat resultat	1 729 567 886,68
- Erhållet koncernbidrag netto efter skatt	42 900 000,00
- årets resultat	53 849 006,24
Totalt, kronor	1 826 316 892,92
Utdelning till moderbolaget Folksam Ömsesidig Livförsäkring	55 000 000,00
Att i ny räkning balansera	1 771 316 892,92

Not 24. Fondförsäkringsåtaganden

Tkr	2017	2016
Ingående balans	39 980 315	37 531 200
Inbetalda premier	3 909 081	4 227 242
Utbetalda ersättningar	-4 228 144	-3 969 131
Värdeförändring på placeringstillgångar	3 340 372	2 599 997
Avgifter	-310 178	-305 953
Avkastningsskatt	-90 981	-99 563
Riskresultat	-7 807	-3 435
Övrigt	-1	-42
Utgående balans	42 592 657	39 980 315

Årsredovisning 2017
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)
Organisationsnummer 516401-8607

Not 25. Oreglerade skador

Tkr	2017	2016
<i>Avsättningar avseende premiebefrielser</i>		
Ingående balans brutto	10 882	14 692
Kostnad för skador som inträffat innevarande år	1 278	2 128
Utbetalda försäkringsersättningar	-1 965	-2 594
Förändring av förväntad kostnad för skador som inträffat under tidigare år (avvecklingsresultat)	-1 917	-3 427
Förändring i avsättning för skadebehandlingskostnad		
Effekt av ändrade antaganden	7	266
Övrigt	-131	-184
Utgående balans brutto	8 154	10 882
Återförsäkrares andel	-6 984	-9 320
Utgående balans netto	1 170	1 562
<i>Avsättningar avseende investeringsavtal</i>		
Ingående balans	49 102	41 313
Inlösta fondvärden för utbetalning	4 322 208	4 097 590
Utbetalningar under året	-4 327 690	-4 089 640
Nedskrivning	-162	-161
Övrigt	-	-
Utgående balans brutto	43 458	49 102
Total utgående balans brutto	51 612	59 984

Not 26. Pensioner och liknande förpliktelser

Tkr	2017	2016
Ingående balans	4 218	7 587
Kostnader för tjänstgöring innevarande period	119	194
Räntekostnad	137	209
Aktuariella vinster och förluster	-3 337	-3311
Övriga förändringar	681	-461
Utgående balans	1 818	4 218
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser		
Diskonteringsränta	2,43%	2,77%
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	2,43%	2,77%
Framtida löneökning	3,40%	3,25%
Framtida ökning av inkomstbasbelopp	3,40%	3,25%
Framtida ökning av pensioner (inflation)	1,90%	1,75%
Avgångsintensitet	5,00%	5,00%
Livslängdsantaganden	FFFS 2007:31	FFFS 2007:31

Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser i moderföretaget avser ej tryggade förpliktelser enligt kollektivavtal. Anställda födda 1955 eller tidigare och som var anställda den 1 juni 2006 har rätt att gå i pension vid 62 års ålder, för övriga anställda gäller 65 år. Den som har möjlighet att gå vid 62 års ålder kan maximalt få en ersättningsnivå motsvarande cirka 65 procent av pensionsmedförande lön fram till 65 års ålder.

När den anställda väljer att gå i pension vid 62 års ålder gör Folksam en kompletterande premieinbetalning för att täcka pensionsförmånen fram till 65 års ålder. Beräkning av avsättning för pensioner och liknande förpliktelser har gjorts med antagande om att cirka 50 procent utnyttjar möjligheten till förtida pensionsavgång.

Ytterligare information om pensionsåtaganden lämnas i not 35 Medelantal anställda samt löner och ersättningar.

Not 27. Uppskjuten skatteskuld

Tkr	2017	2016
Uppskjutna skattefordringar (-) och skatteskulder (+)		
Aktier och andelar	321	42
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	81	154
Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder, netto	402	196

Samtliga förändringar mellan åren i posten uppskjuten skatt har redovisats som uppskjuten skattekostnad/skatteintäkt i resultaträkningen.

Not 28. Andra avsättningar

Tkr	2017	2016
Ingående balans	-	35 969
Avsättning avser kompensation till kunder på grund av potentiell ekonomisk skada	50 000	-
Upplösning av reserv för kompensation till kunder		-35 969
Utgående balans	50 000	-

Not 29. Övriga skulder

Tkr	2017	2016
Skulder till koncernföretag	30 656	-
Skulder till närstående företag	9 328	15 946
Skuld till kund avseende pågående handel	57 347	91 018
Övrigt	17 472	15 586
Summa övriga skulder	114 802	122 550

Not 30. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Tkr	2017	2016
Upplupna personalkostnader	7 980	2 281
Förutbetalda intäkter	22 131	16 344
Övriga upplupna kostnader	1 678	839
Summa upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31 789	19 464

Not 31. Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

Tkr	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2017			
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	6 300	12 900	19 200
Aktier och andelar	47 213		47 213
Obligationer och räntebärande värdepapper	140 123		140 123
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 559 323	41 015 020	42 574 343
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	963	6 021	6 984
Övriga fordringar	591 988		591 988
Andra tillgångar	713 427		713 427
Förutbetalda anskaffningskostnader	108 891	502 671	611 562
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	45 290		45 290
Summa tillgångar	3 213 518	41 536 612	44 750 130
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2017			
Skulder och avsättningar			
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Oreglerade skador	44 224	7 388	51 612
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringsåtaganden	1 559 619	41 022 806	42 582 425
Skuld till försäkringstagarna	10 232		10 232
Andra avsättningar			
Pensioner	44	1 774	1 818
Skatteskuld	402		402
Övriga avsättningar		50 000	50 000
Skulder avseende återförsäkring			-
Övriga skulder	115 536		115 536
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	31 789		31 789
Summa skulder och avsättningar	1 761 846	41 081 968	42 843 814

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2016			
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	6 300	19 200	25 500
Aktier och andelar	53 183	-	53 183
Obligationer och räntebärande värdepapper	74 679	-	74 679
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkringstagare bär placeringsrisk	1 532 546	38 428 201	39 960 747
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	1 200	8 120	9 320
Övriga fordringar	381 167	-	381 167
Andra tillgångar	743 378	-	743 378
Förutbetalda anskaffningskostnader	110 765	611 361	722 126
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	37 800	-	37 800
Summa tillgångar	2 941 018	39 066 882	42 007 900

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
2016			
Skulder och avsättningar			
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Oreglerade skador	49 983	10 002	59 984
Försäkringstekniska avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisk			
Fondförsäkringsåtaganden	1 532 844	38 435 676	39 968 521
Skuld till försäkringstagarna	11 794	-	11 794
Andra avsättningar			
Pensioner	221	3 997	4 218
Skatteskuld	196	-	196
Skulder avseende återförsäkring	1 302	-	1 302
Övriga skulder	132 853	-	132 853
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19 464	-	19 464
Summa skulder och avsättningar	1 748 657	38 449 675	40 198 332

Not 32. Ställda säkerheter

Tkr	2017	2016
Övriga ställda säkerheter (bokfört värde)		
Företagets egna tillgångar	687 926	661 089
För försäkringstagarnas räkning registerförda tillgångar:		
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	42 574 343	39 960 747
Totalt ställda säkerheter	43 262 269	40 621 836

Ställda säkerheter

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Folksam Fondförsäkring har rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som tillgångarna enligt Försäkringsrörelselagen överstiger de åtaganden som företaget har mot försäkringstagarna. Den totala försäkringstekniska avsättningen uppgår för året till 42 644 268 tusen kronor (40 040 299 tusen kronor).

Not 33. Eventualförpliktelser

Tkr	2017	2016
Eventualförpliktelser	-	-

Not 34. Upplysningar om närstående

Närstående parter

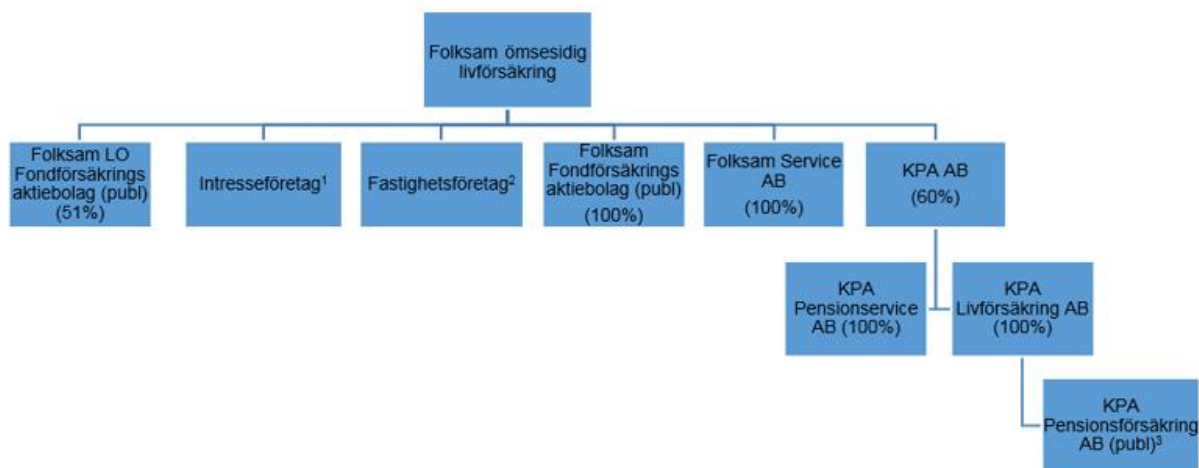
Denna not innehåller en beskrivning av väsentliga relationer med Folksam Fondförsäkring och närstående företag inom Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv-koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter. Samtliga företag inom Folksam definieras som närstående. Se bild över legal struktur nedan.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen i IAS 24) samt företag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med företag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelsrepresentation. Nyckelpersoner överensstämmer med de ledande befattningshavare för vilka upplysning lämnas avseende "Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare" i not 35. Det förekommer inga transaktioner med övriga närstående parter utöver normala kundtransaktioner på marknadsmässiga villkor.

Som närstående parter räknas inte de organisationer som har styrelsrepresentation i företag inom Folksam. Dessa agerar inte i direkt eget intresse utan representerar de försäkrade.

Bolagsstruktur i Folksam

Folksam består av två koncerner. Folksam Sak-koncernen och Folksam Liv-koncernen. Bilden nedan visar legal struktur för Folksam Liv-koncernen. Detaljerad redovisning av samtliga Sak-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam ömsesidig sakförsäkring och samtliga Liv-koncernföretag finns i årsredovisning för Folksam Liv.

¹Detaljerad redovisning av andelar i intresseföretag i Folksam koncernen finns i not 19-20 i årsredovisning för Folksam Liv.

²Detaljerad redovisning av dotterföretag i Folksam koncernen finns i not 18-19 i årsredovisning för Folksam Liv.

³Detaljerad redovisning av dotter- och intresseföretag finns i not 16-17 i årsredovisning för KPA Pensionsförsäkring AB (publ).

Upplysningar om hur närstående transaktioner ingås och följs upp

Varje år beslutar styrelsen om en verksamhetsplan som bland annat beskriver ekonomiska mål och nyttjandet av gemensamma resurser. Vid ska regelbundet under året informera styrelsen om prognos och utfall av verksamhetsplan. Principiella avvikelser från beslutad verksamhetsplan ska godkännas av styrelsen. I samband med årsbokslutet ska den slutliga fördelningen av kostnader mellan företagen beslutas av styrelsen.

Kostnadsfördelning

Varje företag, verksamhetsområde och produkt ska bära sina direkta och/eller indirekt hänförliga kostnader. Driftskostnader fördelas så långt som möjligt efter faktiskt nyttjande på företag och produkt. Exempel på sådana kostnader är datorutrustning, lokaler och telefoni. För övriga kostnader görs en bedömning av faktiskt nyttjande, utifrån bland annat tidsredovisning, antal transaktioner eller antal försäkringar kopplade till kostnaden. Exempel på sådana kostnader är utnyttjande av vissa stödenheter och marknadsföring.

Överenskommelser

Den kostnadsfördelning som överenskommit på övergripande nivå operationaliseras genom att interna överenskommelser upprättas mellan kostnadsställen/företag som interndeberas. Överenskommelserna dokumenteras och innehåller uppgifter om hur uppföljning och kontroll ska utföras.

Koncernbidrag

Folksam fondförsäkring har under året mottagit koncernbidrag från Folksam ömsesidig livförsäkring om 55 (0) miljoner kronor.

Närståendetransaktioner

Följande transaktioner har skett mellan Folksam Fondförsäkring och närstående parter inom:

	2017				2016			
	Erlagd ersättning	Erhållen ersättning	Fordran	Skuld	Erlagd ersättning	Erhållen ersättning	Fordran	Skuld
Folksam Liv koncernen, Tkr								
Moderföretag:	-	-	254 390	-			288 462	
Administrativt stöd	5 709	6 834	-	-	3 770	1 111		
Försäkringsrörelsen	51 038	-	-	-	62 208			
IT	50 628	-	-	-	56 385			
Koncernföretag	-	-	3 309	-			2 586	
Administrativt stöd	-	1 087	-	-		609		
KPA-koncernen:								
Moderföretag:	-	-	-	-			25	
Administrativt stöd	-	13	-	-		113		
Koncernföretag	-	-	18	2 948			2 410	
Administrativt stöd	-	115	-	-				
Totalt	107 375	8 049	257 717	2 948	122 363	1 833	293 483	-
Folksam Sak koncernen, Tkr								
Moderföretag:	-	-	-	6 380				15 946
Administrativt stöd	37 482	497	-	-	30 097			
Försäkringsrörelsen	20 189	-	-	-	21 445			
IT	3 383	-	-	-	4 383			
Totalt	61 054	497	-	6 380	55 925	-	-	15 946
Totalt	168 429	8 546	257 717	9 328	178 288	1 833	293 483	15 946

Årsredovisning 2017
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)
Organisationsnummer 516401-8607

Försäkringsrörelsen består av kostnader för bland annat distribution, skadehantering, kundservice, försäkringsadministration och den gemensamma marknadsorganisationen. Med kapitalförvaltning avses kapitalförvaltningskostnaderna. Bland IT-transaktionerna ingår bland annat datautrustning, drift och utveckling av system, trycksaker samt telefoni. Administrativt stöd avser kostnader inom övriga centrala enheter, exempelvis kostnader för hyra, personalkostnader, kommunikation, redovisning, revision och marknadsföring.

Internränta

Internränta betalas för fordringar och skulder mellan företag inom Folksam. Räntan är STIBOR 1 vecka. I Folksam Fondförsäkring uppgick internräntan 2017 till en kostnad om 338 (962) tusen kronor och intäkt om 109 (0) tusen kronor.

Garantier

Inga garantier har ställts ut av Folksam Fondförsäkring till förmån för annat företag i Folksam.

Återförsäkring

Återförsäkring för företagen inom Folksam sker huvudsakligen gentemot extern part. Folksam Liv har mottagit intern återförsäkring genom att Folksam Fondförsäkring har återförsäkrat sig hos Folksam Liv med en premievolym uppgående till 4 (6) miljoner kronor.

Not 35. Medelantal anställda samt löner och ersättningar

Medelantal anställda ¹	2017	2016
Tjänstemän	12	11
varav män	43%	45%

1) Folksam tillämpar tillikaanställning vilket innebär att personalen är anställd i flera företag inom Folksam. Varje anställd är organisatoriskt placerad på ett kostnadsställe. Ett kostnadsställe kan endast tillhöra ett företag. Den anställdes lönekostnader belastar initialt det organisatoriskt tilldelade kostnadsstället, varefter lönekostnaderna fördelas mellan kostnadsställena inom Folksam i förhållande till utfört arbete. Utifrån tillikaanställningsmodellen är medelantalet anställda 183 (179) personer.

Löner, ersättningar och övriga förmåner, Tkr	2017	2016
Styrelse	232	174
Vd ¹⁾	1 749	2 027
Vice vd	-	1 237
Andra ledande befattningshavare	4 026	4 500
Summa ledande befattningshavare	6 007	7 938
 Tjänstemän	 3 520	 805
Totalt	9 527	8 743
 Sociala kostnader	 330	 298
varav pensionskostnader styrelse, inklusive löneskatt	-	-
varav pensionskostnader vd, inklusive löneskatt	587	660
varav pensionskostnader vice vd, inklusive löneskatt	-	517
varav pensionskostnader andra ledande befattningshavare, inklusive löneskatt	1 549	1 903
varav pensionskostnader tjänstemän, inklusive löneskatt	-4 203	-4 578

¹⁾ Stefan Holm Vd t o m augusti 2017, Thomas Thelier Vd fr o m september 2017

Fördelning kvinnor och män, ledande befattningshavare, antal	2017		2016	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelse	2	3	2	2
Vd	-	1	-	1
Vice vd	-	-	-	1
Andra ledande befattningshavare	1	4	2	3
Summa kvinnor och män, ledande befattningshavare	3	8	4	7

Ersättningspolicy

Folksam Fondförsäkring utgår från Folksam Livs ersättningspolicy samt de grundläggande värderingarna inom Folksam och har som mål att långsiktigt attrahera, motivera och behålla kvalificerade medarbetare med rätt kompetens vilka bidrar till att Folksam Fondförsäkring når sina mål och strategier på kort och lång sikt. Ersättningen ska vara individuell och differentierad, den ska motivera goda prestationer och önskvärda beteenden samt bidra till ett sunt risktagande som ligger i linje med ägarnas och kundernas förväntningar på Folksam Fondförsäkring. Ersättningarna ska utformas och bestämmas utan hänsyn till kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Folksam Fondförsäkring har en restriktiv hållning till rörliga ersättningar eftersom de kan medföra ett överdrivet risktagande varför huvuddelen av ersättningarna inom Folksam Fondförsäkring ska utgöras av fast grundlön. Rörlig lön består i huvudsak av kollektivavtalade provisioner till säljande personal. För ledande befattningshavare och för chefen för internrevision utgår ingen rörlig ersättning. För övriga anställda inom Folksam Fondförsäkring som kan påverka företagets risknivå utgår ingen rörlig ersättning dock med undantag för ett generellt belöningsprogram baserat på Folksams övergripande mål fastställda av styrelserna för Folksam Liv och Folksam Sak och som gäller för alla anställda inom Folksam inklusive dotterföretag.

Beslutsgång för ersättningspolicy

Folksam Fondförsäkrings ersättningspolicy är fastställd av Folksam Fondförsäkrings styrelse.

Ersättningsutskott

Inom Folksam Fondförsäkring har styrelseordföranden ersättningsutskottets roll.

Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring

Folksam Fondförsäkring har identifierat de anställda som väsentligen kan påverka risknivån i företaget. Denna grupp av anställda utvärderas löpande och kan ändras beroende på den påverkan de har från tid till annan. Anställda som kan påverka risknivån i Folksam Fondförsäkring är vd samt tillikaanställda med ansvar för kontrollfunktioner samt i ledande strategiska befattningar, tillikaanställda i kontrollfunktioner samt tillikaanställda styrelseledamöter i moder- och dotterföretag som står under Finansinspektionens tillsyn.

Folksams belöningsprogram

Folksam har ett belöningsprogram som omfattar samtliga medarbetare inom Folksam inklusive dotterföretag utom vd, koncernledning, vd/vice vd i dotterföretagen och chef internrevision. Syftet med belöningsprogrammet för 2017 var att skapa fokus på Folksams strategi och övergripande mål; att Folksam ska ha försäkrings- och pensionssparandebanshens mest nöjda kunder. Detta innebar ett fokus på Folksams affärs mål - Nöjda kunder samt Helkunder - vilka utgjorde de belöningsgrundande målen i belöningsprogrammet.

Belöningsprogrammet kan falla ut med 0 kronor till maximalt 20 000 kronor per medarbetare beroende på grad av måluppfyllelse. Utfallet i belöningsprogrammet växlas obligatoriskt till en avsättning i en individuell tjänstepensionsförsäkring.

	Arvode		Övriga förmåner		Sociala kostnader ³⁾		Totalt	
Ersättning styrelse	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Styrelsens ordförande								
Anna-Karin Laurell ¹⁾								
Jesper Andersson ²⁾								
Övriga styrelseledamöter								
Daniel Eriksson ²⁾								
Gunnar Fröderberg ²⁾								
Jack Junel	120	91	1	1	20	15	141	107
Bettina Kashefi	112	28	-	-	35	9	148	37
Gill Nacksten Markussen ²⁾		55				17	-	72
Magnus Karlsson								
Michael Kjeller								
Maria Westerberg ²⁾								
Summa Styrelsearvode	232	174	1	1	55	41	288	216

¹⁾ Ny ordförande fr o m april 2017

²⁾ Avgick vid stämman april 2017

³⁾ Varav inga pensionskostnader

Arvodesnivåer styrelsen, Tkr	2017	2016
Styrelseordförande, fast arvode	-	-
Vice ordförande, fast arvode	-	-
Övriga exklusive Vd, fast arvode	60	50
Sammanträdesarvode per tillfälle	7,5	7

Löner, ersättningar, arvoden och övriga förmåner, Tkr

Vd	2017	2016
Thomas Theiler, fr o m september 2017		
Grundlön	428	-
Övriga förmåner och ersättningar	10	-
Pensionskostnad	177	-
Summa kostnader	615	-
Vd	2017	2016
Stefan Holm, t o m augusti 2017		
Grundlön	1 268	1 944
Övriga förmåner och ersättningar	43	83
Pensionskostnad	410	660
Summa kostnader	1 721	2 687
Vice vd	2017	2016
Magnus Björkman, t o m augusti 2016		
Grundlön	-	1 167
Övriga förmåner och ersättningar	-	70
Pensionskostnad	-	517
Summa kostnader	-	1 754
Andra ledande befattningshavare	2017	2016
Andra ledande befattningshavare 5 (5) personer, varav 5 (5) med rörlig ersättning		
Grundlön	3 957	4 345
Rörlig ersättning ¹⁾	80	25
Övriga förmåner och ersättningar	69	130
Pensionskostnad	1 549	1 903
Summa kostnader ²⁾	5 655	6 403

Årsredovisning 2017

Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)

Organisationsnummer 516401-8607

Övriga tjänstemän	2017	2016
Övriga anställda 6 (4) personer, varav 6 (4) personer med rörlig ersättning		
Grundlön	3 455	750
Rörlig ersättning ¹⁾	65	55
Övriga förmåner och ersättningar	-	-
Pensionskostnader (inklusive upplösning av pensionsavsättning)	-4 203	-4 578
Summa kostnader	-683	-3 773

¹⁾ Rörlig ersättning avser Folksams belöningsprogram

²⁾ I posten "Andra ledande befattningshavare" ingår ersättning som betalas av annat koncernföretag 2 098 (6 378) tusen kronor.

Ersättning och förmåner till ledande befattningshavare

Principer

Till styrelsens ordförande och ledamöter inklusive personal- representanter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Styrelsens externa ledamöter har ett fast årsarvode på 60 000 (50 000) kronor samt ett sammanträdesarvode på 7 500 (7 000) kronor. Fackliga representanter och suppleanter har ett arvode om 3 000 (3 000) kronor per sammanträde.

Ersättningen till vd och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner och pension. Det finns inga rörliga ersättningar eller övriga ersättningar till vd. För övriga ledande befattningshavare utgår inga rörliga ersättningar utöver Folksams belöningsprogram. Med andra ledande befattningshavare avses de personer 5 (5) som tillsammans med vd utgör företagets ledningsgrupp.

Pension

Pensionsåldern för tidigare vd är 65 år. Utöver förmåner enligt den allmänna pensionen ska Folksam bekosta pensionsförmåner för tidigare vd motsvarande 30 procent av den årliga bruttolönen.

För nytilträdd vd och ledande befattningshavare tillämpas den kollektivavtalade tjänstepensionsplanen, KTP. Några ytterligare utestående pensionsförpliktelser för styrelse och vd finns inte.

Avgångsvederlag och liknande förmåner

Tidigare vd har 12 månaders uppsägningstid från företagets sida samt rätt till ett avgångsvederlag motsvarande 12 månadslöner. Nytilträdd vd samt övriga ledande befattningshavare har i likhet med alla anställda 6 månaders uppsägningstid.

Övrig information om ersättningar till anställda enligt Finansinspektionens föreskrift FFFS 2015:12

För ersättningar intjänade tidigare än räkenskapsåret 2016 har inga belopp avsatts eller utbetalts under 2017. För räkenskapsåret 2016 har inga belopp avsatts för senare utbetalning.

Räkenskapsårets kostnadsförda totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 5 912 tusen kronor. Överenskommelserna om avgångsvederlag har alla haft individuella behov. Räkenskapsårets ackumulerade totalbelopp för avgångsvederlag uppgick till 5 912 tusen kronor och räkenskapsårets utbetalda avgångsvederlag uppgick till 0 tusen kronor.

Not 36. Tvister

Det förekommer inte några tvister som i väsentligt avseende kan påverka företagets finansiella ställning.

Not 37. Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har ägt rum efter balansdagens slut.

Årsredovisningens undertecknande

Stockholm den mars 2018

Anna-Karin Laurell
Styrelsens ordförande

Bettina Kashefi

Jack Junel

Michael Kjeller

Magnus Karlsson

Thomas Theiler
vd

Vår revisionsberättelse lämnades den mars 2018
KPMG AB

Magnus Ripa
Auktoriserad revisor

Definitioner och begrepp

Aktiefonder

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Direktavkastning

Avser ränteintäkter, utdelning på aktier och andelar.

Försäkrad

Den person som omfattas av försäkringen.

Försäkringstagare

Den som har ingått försäkringsavtal med ett försäkringsföretag.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnader och skaderegleringskostnader (exklusive kapitalförvaltningskostnader) i förhållande till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar samt likvida medel under räkenskapsåret.

Kapitalavkastning

Intäkter och kostnader samt realiserade vinster och förluster på placeringstillgångarna i årets resultat.

Kapitalbas (enligt solvens II)

Kapital basen består av primärkapital och tilläggskapital som har godkänts av Finansinspektionen.

I primärkapital ingår följande poster, den positiva skillnaden mellan tillgångar och skulder, inklusive försäkringstekniska skulder samt efterställda skulder. Tilläggskapital är en post som inte ingår i primärkapitalet men som kan krävas in för att täcka förluster.

Medelantal anställda

Medelantalet anställda beräknas med utgångspunkt från antalet arbetstimmar, betald tid, relaterad till en årsarbetstid, exklusive ombud.

Minimikapitalkrav

Minimikapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 85 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Placeringstillgångar

Tillgångar som har karaktären av kapitalplacering, det vill säga räntebärande värdepapper, aktier och fondandelar.

Premie

Pengar som arbetsgivaren betalar in till en anställds tjänstepension kallas för premie.

Premieinkomst

Med premieinkomst avses ersättning till försäkringsbolag för det försäkringsskydd som har börjat gälla under perioden.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet utgör den minsta storlek på det medräkningsbara primärkapitalet som krävs för att försäkringsföretaget med 99,5 procents sannolikhet ska ha tillgångar under kommande tolv månader som täcker värdet av åtagandena gentemot försäkringstagare och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar.

Totalavkastning

Summan av direktavkastning (före avdrag för förvaltningskostnader) samt realiserade och orealiserade värdeförändringar på placeringstillgångarna.

Bolagsbenämningar

Folksam och Folksamgruppen

Folksam och Folksamgruppen omfattar Folksam Liv-koncernen och Folksam Sak-koncernen. I begreppet koncern ingår konsoliderade och ej konsoliderade företag.

Folksam Liv-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag. I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Liv konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Sak-koncernen

I de finansiella rapporterna används begreppet koncern för att beskriva konsoliderade och ej konsoliderade företag.

I koncernens balans- och resultaträkningar med tillhörande noter avses företag som konsolideras. Folksam Sak konsoliderar dotterföretag som står under bestämmande inflytande. Intresseföretag konsolideras och är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande. För information om vilka företag som ingår i koncernen se not Aktier och andelar i koncernföretag samt not Aktier och andelar i intresseföretag.

Folksam Liv-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Liv motsvarar det företag som ingår i Folksam Liv-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna.

Folksam Sak-gruppen

Avser den försäkringsgrupp som rapporteras enligt Solvens II-regelverket, för Folksam Sak motsvarar det företag som ingår i Folksam Sak-koncernen det vill säga företag som både konsolideras och ej konsolideras i de finansiella rapporterna. Det som skiljer mellan Folksam Sak-koncern (finansiella rapporter) och Folksam Sak-gruppen (Solvens II) är hur vissa företag konsolideras. Ett företag kan t ex klassificeras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men i Solvens II ingår de inte i gruppen då regelverket i Solvens II innebär en strikt gräns på att innehav mindre än 20 procent inte ingår i gruppen.

Sicklaön Bygg Invest och Power Wind Partners konsolideras som intresseföretag i de finansiella rapporterna men ingår inte i gruppen enligt Solvens II utan tas upp som ett externt innehav.